

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

№ 27 (30431) 8 fevral 2024-cü il, cümə axşamı

Gündəlik ictimai-siyasi nəşr

Mərkəzi Seçki Komissiyasının məlumatına görə, prezidentliyə namizəd İlham Heydər oğlu Əliyev 4 milyon 281 min 625 seçicinin səsinə (etibarlı səslərin 92,05 faizi) toplayaraq böyük fərqlə liderlik edir.

1919-cü ildən çıxır

Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

xalqqazeti.az

Azərbaycanda prezident seçkiləri demokratiyanın təntənəsinə çevrildi

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri Xankəndidə səs veriblər

Fevralın 7-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri Xankəndi şəhərində 122 sayılı seçki dairəsinin 14 sayılı seçki məntəqəsində səs veriblər.

İlham Əliyev növbədənənar seçkinin qalibi olub

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov seçkilərin ilkin yekunlarını açıqlayıb

Fevralın 8-də Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov növbədənənar prezident seçkilərinin ilkin yekun nəticələri ilə bağlı mətbuat konfransı keçirib.

M.Pənahov 125 seçki dairəsi üzrə 6537 seçki məntəqəsinin 6102-dən (93,35 faiz) nəticələrin MSK-ya daxil olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, həmin protokollar üzrə etibarlı hesab edilmiş səslərin sayı 4 milyon 651 min 473-ə bərabərdir. Bu etibarlı səslər namizədlər arasında aşağıdakı kimi bölünüb:

Lider namizəd İlham Heydər oğlu – 4 milyon 281 min 625 səs (92,05 faiz);
Əliyev Fuad Ağası oğlu – 24 min 799 səs (0,53 faiz);
Həsənquliyev Qüdrət Müzəffər oğlu – 81 min 799 səs (1,76 faiz);
Musayev Elşad Nəbi oğlu – 31 min 33 səs (0,67 faiz);
Mustafa Fazil Qəzənfər oğlu – 92 min 980 səs (2 faiz);
Nurullayev Razi Qulaməli oğlu – 37 min 386 səs (0,80 faiz);
Oruc Zahid Məhərrəm oğlu – 101 min 851 səs (2,19 faiz).

Məzahir Pənahov bildirib ki, beləliklə, çox az sayda məntəqə üzrə məlumatlar MSK-ya daxil olmayıb. Hesab edirik ki, artıq səhərdən biz bu dairə seçki komissiyalarının protokolları

nı qəbul edəcək və həmin protokollar üzrə lider namizədin səslərini müəyyənləşdirəcəyik. Ayın 9-da dairə seçki komissiyalarının protokolları əsasında seçkinin nəticələrini ictimaiyyətə təqdim edəcəyik. Bundan sonra daxil olan sənədləri araşdırıb MSK-nın iclasına çıxaracaq və səsvermənin nəticələri ilə bağlı yekun protokolu təsdiqləyib qəbul edəcəyik. Beləliklə, MSK səviyyəsində seçkilərə yekun vurub protokolu təsdiq üçün Konstitusiyaya Məhkəməsinə göndərəcəyik.

Konstitusiyaya Məhkəməsi MSK-nın təqdim etdiyi sənədləri araşdırıb qərar qəbul edəcək. Konstitusiyaya Məhkəməsinin qərarı qətidir və bu qərardan sonra lider namizəd seçilmiş hesab olunur. O, andıçmə mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi fəaliyyətə başlayacaq.

MSK-nın sədri qeyd edib ki, seçkilər çox yüksək səviyyədə hazırlanaraq keçirilib. Bu seçkilərdə Azərbaycan seçkiləri konstitusional hüquqlarını həyata keçirərək səs veriblər.

AZƏRTAC

XQ

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Fevralın 7-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Türkiyə Prezidenti İlham Əliyevi prezident seçkilərində inamlı qələbə qazanması münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edib, ölkəmizin daha da inkişaf etdirilməsi və xalqımızın rifahı naminə prezidentlik fəaliyyətində ona yeni uğurlar arzulayıb. Rəcəb Tayyib Ərdoğan dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə Vətən müharibəsində Azərbaycanın Qələbə çalmasını və suverenliyimizin tam bərpa olunmasının böyük önəm daşdığını bir daha vurğulayıb, bu xüsusda Azərbaycanın prezident seçkilərinin bütün ölkə ərazisində keçirilməsi münasibətilə də təbriklərini çatdırıb.

Dövlətimizin başçısı göstərilən diqqətə və təbrikə görə təşəkkürünü bildirib.

Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan-Türkiyə dostluq, qardaşlıq və strateji mütəfəqqilik münasibətlərinin bütün sahələrdə gələcəkdə də inkişaf edəcəyinə və möhkəmlənəcəyinə, "Bir millət, iki dövlət" prinsipi əsasında ölkələrimizin və xalqlarımızın bundan sonra da çiyin-çiyinə irəliləyəcəklərinə əminliklərini ifadə ediblər.

Telefon söhbəti zamanı əməkdaşlığımızın perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Fevralın 7-də Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Viktor Orban İlham Əliyevə prezident seçkilərində qələbəsi münasibətilə təbriklərini çatdırıb, ona Azərbaycanın inkişafı naminə prezidentlik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Dövlətimizin başçısı göstərilən diqqətə və

təbrikə görə Viktor Orbana minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı ikitərəfli münasibətlərimizin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulanaraq, əlaqələrimizin bundan sonra da möhkəmlənəcəyinə əminlik ifadə olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli cənab Prezident!

Yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz münasibətilə Çin hökuməti və xalqı adından, həmçinin şəxsən öz adımdan Sizə səmimi təbriklərimi çatdırıram. Əminəm ki, Azərbaycan Sizin rəhbərliyinizlə bütün dövlət quruculuğu təşəbbüslərində yeni nailiyyətlər əldə edəcək.

Son illər Çin-Azərbaycan münasibətləri öz inkişafının nümunəvi və sabit olması ilə fərqlənir. Yüksək səviyyəli siyasi etimad mühiti yaradır, "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünün birlikdə həyata keçirilməsində irəliləyiş, beynəlxalq münasibətlərdə sıx qarşılıqlı fəaliyyət müşahidə olunur.

Mən Çin-Azərbaycan münasibətlərinə böyük əhəmiyyət verirəm, bizim işgüzar münasibətlərimizi və şəxsi dostluğumuzu yüksək qiymətləndirirəm. Sizinlə birlikdə ikitərəfli münasibətlərin inkişafı və bütün sahələrdə əməkdaşlığın yeni səviyyəyə yüksəldilməsində birgə səylər göstərməyə hazırəm.

Sizə möhkəm cansağlığı və məsuliyyətli fəaliyyətinizdə uğurlar arzu edirəm.

Dost Azərbaycana tərəqqi, xalqınıza isə xoşbəxtlik və əmin-amanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

Si CİNPİN,
Çin Xalq Respublikasının Sədri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Möhtərəm cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasında prezident seçkilərinin uğurla keçirilməsi və Zati-alinizdən yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməsi münasibətilə səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin bərpasından sonra ölkənizin bütün ərazilərində ilk dəfə bu seçkilərin keçirilməsi daha böyük əhəmiyyət kəsb edir.

İki qonşu və müsəlman ölkəsi olan İran İslam Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası xalqları arasındakı qədim tarixi, dini və ortaq mədəni cəhətlər, dərin mənəvi bağlar, iki ölkənin müxtəlif sahələrdə birgə maraqları ölkələrimiz arasın-

dakı əlaqələrin genişləndirilməsi üçün möhkəm dayaq yaratmışdır. Əmin olduğumu bildirim ki, Zati-alinizdən yenidən prezidentliyi dövründə İran İslam Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasındakı dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin və əlaqələrin yüksəlmə xətlə inkişaf etməsinə şahid olacağıq.

Allah-taaladan Sizə möhkəm cansağlığı və müvəffəqiyyətlər, qardaş Azərbaycan Respublikasının xalqına isə səadət və xoş günlər arzulayıram.

Hörmətlə,

Seyid İbrahim RƏSİ,
İran İslam Respublikasının Prezidenti

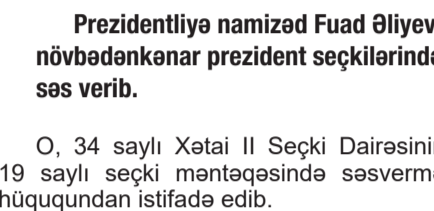

PREZİDENT SEÇKİLƏRİ

Prezidentliyə namizəd
Qüdrət Həsənaquliyev səs verib

Bütün Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının prezidentliyə namizədi Qüdrət Həsənaquliyev növbədənəkar prezident seçkilərində səs verib.

O, 7 sayılı Səbail Seçki Dairəsinin 38 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə hüququndan istifadə edib.

Prezidentliyə namizəd
Fuad Əliyev səs verib

Prezidentliyə namizəd Fuad Əliyev növbədənəkar prezident seçkilərində səs verib.

O, 34 sayılı Xətai II Seçki Dairəsinin 19 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə hüququndan istifadə edib.

Prezidentliyə namizəd
Fazil Mustafa səs verib

Böyük Quruluş Partiyasının prezidentliyə namizədi Fazil Mustafa növbədənəkar prezident seçkilərində səs verib.

F.Mustafa 26 sayılı Sabunçu birinci seçki dairəsinin 13 sayılı məntəqəsində səsvermə hüququndan istifadə edib.

Prezidentliyə namizəd
Razi Nurullayev səs verib

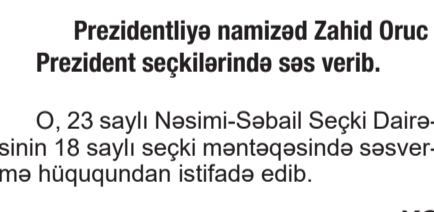
Milli Cəbhə Partiyasının prezidentliyə namizədi Razi Nurullayev növbədənəkar prezident seçkilərində səsvermədə iştirak edib.

O, 8 sayılı Binəqədi Birinci Seçki Dairəsinin 12 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə hüququndan istifadə edib.

Prezidentliyə namizəd
Elşad Musayev səs verib

Böyük Azərbaycan Partiyasının prezidentliyə namizədi Elşad Musayev növbədənəkar prezident seçkilərində səs verib.

O, 19 sayılı Nərimanov birinci seçki dairəsinin 3 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə hüququndan istifadə edib.

Prezidentliyə namizəd
Zahid Oruc səs verib

Prezidentliyə namizəd Zahid Oruc Prezident seçkilərində səs verib.

O, 23 sayılı Nəsimi-Səbail Seçki Dairəsinin 18 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə hüququndan istifadə edib.

QHT-lər seçkilərdə yüksək fəallıq müşahidə edib

Seçkilərdə vətəndaş cəmiyyətini təmsil edən "Sosial-İqtisadi və Kənd Təsərrüfatının İnkişafına Dəstək" İctimai Birliyinin sədri Zülfiyyə Nuriyeva XQ-yə açıqlamasında bildirdi:

Mən də vətəndaş olaraq hüququmdan istifadə edərək səsvermədə iştirak etdim. Eyni zamanda, QHT nümayəndəsi olaraq müşahidə aparıram. Abşeron rayonu və Bakı şəhərində 10-dan artıq məntəqədə olmuşam.

XQ

"Azərbaycanda prezident seçkiləri demokratik keçirilir"

Səsvermə prosesinin müşahidəsi göstərdi ki, Azərbaycanda prezident seçkiləri demokratik, beynəlxalq standartlar çərçivəsində keçirilir.

Bunu beynəlxalq müşahidəçi, Moldova parlamentinin üzvü, Moldova-Azərbaycan parlament dostluq qrupunun sədri Vitali Yakut deyib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan ilə Moldova arasında inkişaf edən münasibətləri nəzərə alaraq, Azərbaycanda prezident seçkilərinin Moldova parlamentarları tərəfindən monitorinq böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Müşahidəçi sonda bildirib: "Bizim üçün burada olmaq çox vacib idi ki, Azərbaycana müasir qədər dəstək göstərək, eyni zamanda, proseslərin demokratik, beynəlxalq standartlar çərçivəsində aparıldığına və respublikanın demokratik inkişaf yolu ilə gətdiyinə əmin olaq. İndi isə buna əmin oluruq".

XQ

"İnsanlarda bayram əhval-ruhiyyəsi var"

Mən MDB-nin müşahidəçilər missiyasının üzvüyəm. 58 sayılı seçki dairəsində (Xaçmaz kənd – red.) müşahidə aparmaq üçün akkredite olunmuşam. Səhərdən indiyədək 10 seçki məntəqəsində olmuşuq. Bütün məntəqələrdə seçici fəallığı müşahidə edilib. İnsanlarda bayram əhval-ruhiyyəsi var. Bu cür fəallığı mənə çox təəccübləndirdi.

Bunu jurnalistlərə açıqlamasında MDB-nin müşahidəçilər missiyasının üzvü Marat Krımov söyləyib.

O deyib: "Hər bir pozuntu müşahidə etməmişik. Səsvermə fəal şəkildə keçir, bayram əhval-ruhiyyəsi var. Biz bu seçki məntəqələrində səsələrin hesablanması başa çatanaq və protokollar tərtib edilənədək müşahidə aparacağıq", – deyə o əlavə edib.

XQ

"Qarabağda səsvermə keçirilməsi tarixi hadisədir"

Uzun illərdən sonra Qarabağda soydaşlarımızın seçki hüquqlarından demokratik şəkildə istifadə etməsi tarixi hadisədir.

Bunu jurnalistlərə Şuşa şəhərində prezident seçkilərini izləyən Türk Dövlətləri Parlament Assambleyasının (TÜRKP) nümayəndəsi Kadim Durmaz söyləyib.

O deyib: "Səhər saatlarından insa-

ların prezident seçkilərində səsvermə prosesində belə fəal iştirak etmələrindən son dərəcə şadiq. Seçki məntəqəsində səsvermənin gedişini izlədikdə bütün hərəkətlərin demokratik şəkildə həyata keçirildiyini gördük. Seçkilərin Azərbaycan

xalqına və ölkəyə xeyirli-ugurlu olmasını diləyirik".

XQ

"Seçki prosesində böyük coşqu yaşanır"

Şuşada olmaqdan çox məmnunuq. İşğaldan azad olunduqdan sonra burada keçirilən seçki prosesində böyük coşqu yaşadığımızı görürük.

Bunu Şuşa şəhərində jurnalistlərə açıqlamasında prezident seçkilərinin gedişini izləyən Türk Dövlətləri Parlament

Assambleyasının (TÜRKP) nümayəndəsi Tahir Akyürek söyləyib.

"Seçici fəallığının şahidi olduq. Gözəl təşkilatçılıq var. Seçkilərin Azərbaycan xalqı üçün, Türk dünyası üçün xeyirli olmasını diləyirik", – deyə TÜRKP nümayəndəsi bildirdi.

XQ

"Biz Şuşada yüksək fəallıq müşahidə etdik"

Beynəlxalq müşahidəçi, Belarus Parlamenti Respublika Şurasının sədr müavini Valeri Belski Qarabağ regionundakı seçki məntəqələrində seçici fəallığının yüksək olmasını məmnunluqla qeyd edib.

Açıqlamasında belaruslu deputat Şuşadakı seçki məntəqəsində də olduğunu vurğulayıb. V.Belski Azərbaycana işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası ilə

bağlı planların tezliklə həyata keçirilməsini arzulayıb.

O, həmçinin Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanma-

sını ən yüksək dövlət səviyyəsində əldə edilmiş razılıqların səmərəli icrası baxımından vacib adlandırır.

XQ

"Seçkilər beynəlxalq seçki standartlarına tam uyğundur"

Azərbaycanda növbədənəkar prezident seçkiləri demokratiya və şəffaflıq normaları çərçivəsində keçirilir.

Bunu GUAM nümayəndə heyətinin tərkibində seçkiləri müşahidə etmək üçün Azərbaycana gələn Ukrayna Ali Radasının deputatı Mixail Papiyev deyib.

"Biz artıq Sumqayıtdakı seçki məntəqələrində olmuşuq, indi Bakıdayıq.

Müşahidələrimiz zamanı vətəndaşlarla əlaqə saxlamışıq, seçkilərlə bağlı hər hansı irad yoxdur. Hər şey demokratik normalar çərçivəsində həyata keçirilir", – o vurğulayıb.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycanda seçkilər beynəlxalq seçki standartlarına tam uyğundur.

XQ

"Azərbaycan gənclərinin seçkiyə marağı yüksəkdir"

İtaliya parlamentindən olan müşahidəçi Andrea Di Cüzeppe Azərbaycanda keçirilən növbədənəkar prezident seçkilərində gənclərin yüksək fəallığını məmnunluqla qeyd edib.

Bunu İtaliyalı parlamenti jurnalistlərə 23 sayılı Nəsimi-Səbail seçki dairəsinin 38 sayılı seçki məntəqəsində apardıdığı müşahidələrin nəticələrinə əsasən deyib.

"Seçkilərdə fəallığın yüksək olması bizi müsbət mənada təəccübləndirdi. Səhər saatlarından fəallıq çox yüksək idi.

Gənclər səsvermədə aktiv iştirak edirlər", – o bildirdi.

İtaliyalı parlamenti vurğulayıb ki, Azərbaycan gəncləri Avropa İttifaqı ölkələrindən fərqli olaraq seçkilərdə səsvermədə iştirak etməkdə maraqlıdır: "Avropada insanları səsvermə hüquqla-

rından istifadə etməyə razı salmaq problemlidir".

XQ

"Heç bir problemə qarşılaşmamışıq"

Seçkilərin qarşısında Azərbaycan xalqı və Türk dünyası üçün xeyirli olmasını diləyirik. Biz Türk Dövlətləri Təşkilatı olaraq, Azərbaycanın dövləti əsasında seçki prosesini müşahidə edirik. İki əsas qrupumuz Bakıda fəallıq göstərib. Üçüncü qrup isə Qarabağ bölgəsində seçkiləri müşahidə edir. İndiyədək seçki məntəqələrində hər hansı problemə qarşılaşmamışıq. Seçkilər müstəşkil keçirilir.

Bunu Xocalıda jurnalistlərə açıqlamasında Türk Dövlətləri Təşkilatının nümayəndəsi Ali Çiviler söyləyib.

"Qarabağ bölgəsində, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş torpaqlarında olmaqdan məmnunuq. Seçki günündə bu-

rada olmağın bizim üçün xüsusi önemi var. Seçkilərin qarşısında Azərbaycana xeyir gətirməsini diləyirik", – deyərək müşahidəçi bildirdi.

XQ

Bölgələrdə səsvermə yüksək fəallıqla keçdi

Mingəçevir

Mingəçevirdə sonuncu dəfə nə vaxt olmusunuz? Mən xidməti işləməyə əlaqədar tez-tez gedirəm. "Nur şəhəri"nin siması, demək olar ki, hər gün dəyişir, hər dəfə bir yeniliyin şahidi olursan. Təkcə son illər iri istehsal müəssisələri, məcburi köçkünlər üçün qəsəbələr, şəhid ailələri və Qarabağ əlillərinə yaşayış binaları, Heydər Əliyev mərkəzi, Gənclər evi tikilib, ona yaxın park salınıb. Görülən işlər çoxdur, lap çox.

53 sayılı Yevlax – Mingəçevir seçki dairəsinin sədri İsrail Bəkirövün dediyi kimi, müşahidəçilər prezident seçkilərinə, bax belə bir əhval-ruhiyyə ilə qatılıblar.

İsrail müəllim onu da bildirdi ki, 52 min 295 nəfər seçkinin səs verdiyi 54 məntəqədə 7 veb-kamera quraşdırılıb. Yaxınlaşmış istədiyiniz müşahidəçiən soruşa bilərsiniz. Heç bir qanun pozuntusu qeyd alınmayıb. Seçicilər fəallıq göstərirlər. Onların istədikləri namizədə səs vermələri üçün hər cür şərait yaradılıb.

37 sayılı məntəqədə iki övladını eyni gündə itirmiş Sevinc Əhmədovanı görürəm. Hamı başına toplaşdı. "**Səhid anasına olan ehtiramı görürsünüz mü? – deyərək mənə söhbət etməyə razıydım.**"

Sevinc Əhmədovanın evində bir dəfə olmuşam. Canlı muzey yaradıb. Taliş və Suqovuşanda qəhrəmancasına həlak olmuş oğlanları Əli və İslamın ən xırd əşyasına qədər qoruyur. Bu dünyada qısa bir ömür yaşayan şəhidlərin şəkilləri, paltarları, hər şeyi əziz bir yadigar kimi saxlanılır. Bir dəfə demişəm. Bir də yazıram. "Niyə tək qalırınsız?" sualına Sevinc xanım belə cavab vermişdi: "Özüm istəmirəm. Yanımda kimsə olsa, balalarımı rahat söhbət etməyə bilərdim".

Şəki

Heyran Aslanovanın 18 yaşı var. İlk dəfə səs verməyə gəlib. "Sevincimin həddi-hüddü yoxdur, – deyir. Fəxr edirəm ki, ilk dəfə məntəqəyə gəlib, növbədənəkar Prezident seçkilərində istədiyim namizədə səs verəcəm. Bunun üçün hər cür şərait yaradılıb".

Heyranın atası Sahib Aslanov hərbiçidir. İndi pensiyaya çıxıb. Ailəliklə səs verməyə gəliblər. 114 sayılı Şəki şəhər seçki dairəsinin 43 sayılı məntəqəsinin sədri Şaiq Hüseyinov bildirir ki, indiyə qədər belə fəallıq olmayıb. Hamı həvəslə seçki məntəqəsinə gəlir. Saat 12-dir. Artıq 1463 nəfər seçicidən 60 faizi seçkilərdə iştirak edib.

Eyni sözləri daha seçki komissiyasının sədri Kamran Rəsulov da dedi. Bildirdi ki, 18 məntəqədə veb-kameralar quraşdırılıb. Fəallıq açıq-əşkar hiss olunur. Seçkinin gedişini 593 müşahidəçi izləyir. Hər şey aydın, hər şey şəffaf. Bir dəfə də olsun dairəyə hər hansı neqativ halla bağlı müraziət daxil olmayıb.

Balakən

...Diqqətli oxucunun bəlkə də yadındadır. Təxminən, bir il əvvəl Balakəndə İqor Perekestovla görüşüb onun haqqında yazı hazırlamışdım. İqor Pavlovich 1926-cı ildə dünyaya gəlib. Krasnodarda doğulub. Fevralın 1-də 98 yaşı tamam olub. Bölgədə sağ qalan yeganə müha-

İsmayilli

...Anastasiya Kazakovanın bu il iyul ayının 7-də 100 yaşını tamam olacaq. Amma deyir ki, səhəndə doğulduğu ayı səhv yazıblar. Əslində, o, yanvarın 7-də dünyaya gəlib. Odu ki, keçən ay qızları, oğlu, nəvələri yığıb Anastasiya Qriqor'yevnanın 100 illiyini qeyd ediblər.

Bilsəydim, mən də gedərdim. Amma eybi yoxdur, iyul ayında İvanovkada onun ad gününü bir də qeyd edirik. Sağlıq olsun!

Bu gün isə 100 yaşlı Nastya nənə İsmayillının İvanovka kəndində yerləşən 26 sayılı məntəqəyə gəlib. Gəlib ki, prezident seçkilərində iştirak etsin, istədiyi namizədə səs versin.

Məntəqənin sədr müavini Svetlana Şçokova bildirir ki, açığı, təklif etdik ki, əziyyət çəkməsin, səsvermə qutusunu evlərinə göndərək. Etiraz etdi. "Yox, – dedi. – Ailəliklə gəlib səs verəcəyik".

Budur, gəliblər. Görüşürük. Məni görən kimi tanıyır. Keçən il evlərində

dayanırlar. Burada yaşayan insanlara bir az da həsədli baxırsan. Təəcəblənməyin. Qaxın gözəlliyindən inanırı ki, doymaq olmur ki, olmur. Tələbə yoldaşım, rayonda çıxan "**Sələlə**" qəzetinin baş redaktoru **Xavər Əfəndiyeva zəng vurub:** "Seçki məntəqəsindəyəm, – deyir. – Ömür-gün yoldaşım Qabilə birlikdə səs verməyə gəlmişəm. Rayonda əsl bayram əhval-ruhiyyəsi var. Hamı seçki məntəqəsinə tələsir".

113 sayılı Qax–Şəki seçki dairəsinin sədri Abdulkərim Əliyevlə əlaqə saxlayıram. Sevincə deyir ki, Şəkinin Baş Layski kəndindəki 66 sayılı məntəqədə bu gün 18 yaş tamm olan Təmraz Xəlilovun ad günü qeyd olunur. O, həm də ilk dəfə səs verəcək. Əməlli-başlı qələbəlik var. Hamı ora yığılıb. Təəsüf edirəm ki, mən gedə bilmirəm...

Qax rayonunda seçkiləri 920 müşahidəçi izləyib. 10 məntəqədə veb-kamera quraşdırılıb.

Günün sonunda dairə sədri ilə əlaqə saxladım. Söylədi ki, seçicilərin 77,3 faizi səsvermədə iştirak edib.

Lənkəran

Dünən "Cənub mirvarisi"ndə, sözlün əsl mənasında, bayram ab-havası duyuldu. Səhər saatlarından başlayaraq, şəhərdə, eləcə də rayonun qəsəbə və kəndlərində bir qələbəlik, coşqu hökm sürürdü. İnsanlar dəstə-dəstə seçki məntəqələrinə axışırdı.

Qeyd edək ki, 76 sayılı Lənkəran–Masallı Seçki Dairəsi üzrə 42 min 431 seçici qeyd alınmışdı. Onlar 38 məntəqədə səs verirdilər. Seçicilərin 3 min 239 nəfəri ilk dəfə səs verən gənclər, 1 nəfəri isə 100 yaşdan yuxarı insan idi. Bütün məntəqələrdə tibbi xidmət üçün yerlər ayrılmışdı. 1, 15, 18 və 27 sayılı məntəqələrdə isə veb-kameralar quraşdırılmışdı. Məntəqələr digər təchizat vasitələri ilə yanaşı, seçicilərin müraziətinə əsasən, daşınan qutulularla da təmin olunmuşdu.

Rayonun Xarxatan kənd sakini, 104 yaşlı Qızvəs Səmid qızı Mehtiyeva seçki dairəsinin 29 sayılı məntəqəsində səs verir. Qeyd edək ki, 104 yaşlı Qızvəs Mehtiyevanın 7 övladı, 27 nəvəsi, 45 nəticəsi və 12 kötküncəsi var. Bütün balalarının, bütün xalqın daha xoşbəxt gələcəyini istədiyini dedi.

Bu dairə üzrə seçkilər 20 Yanvar şəhidi Asif Əsədullayevin adını daşıyan Şağlaser kənd orta məktəbinin binasında yaradılmış 26 sayılı seçki məntəqəsində də fəal keçib. Burada səsvermə prosesi tam qayda-qanuna uyğun aparılıb.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri Ayıq Əliyev dedi:

– Seçkilərin azad, şəffaf və demokratik şəraitdə keçirilməsi üçün hər tərəfli şərait yaradılıb, məntəqələri lazımı avadanlıqlarla təmin olunub. Burada 1465 nəfər seçici var ki, onlardan da 7 nəfəri ilk dəfə ölkə başçısının seçilməsində iştirak edir. Məntəqə üzvləri sırasında Yeni Azərbaycan Partiyasının, Böyük Quruluş Partiyasının və Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin təmsilçiləri yer alıb.

Prezidentliyə namizəd Zahid Orucun müşahidəçisi Əflatun Dadaşov bildirdi ki, ölkəmizin hər yerində olduğu kimi, Lənkəran rayonunda da sağlamlar nənəvi-psixoloji mühit yaradılıb.

– Ona görə də çox nikbinlik. Səhərdə böyük ümidlərlə baxırıq. Zəfər seçkilərində hər kəs qəlbənin hökmü ilə istədiyi namizədə səs verir. Məntəqədə müşahidə apardığım müddətdə bütün işlərin Seçki Məcəlləsinə uyğun qurulduğunun bir daha şahidi oldum.

Gənc seçici 19 yaşlı Lalə Ağazadə:
– Lənkəran Dövlət Universiteti nəzdində sosial-aqrar texnoloji kollecin 2-ci kurs tələbəsiyəm. İlk dəfədir ki, seçici hüququndan istifadə edirəm. Mənim üçün bu prosesi görmək çox maraqlıdır. Bir gənc olaraq düşündürəm ki, daha yaxşı gələcəkdə yaşamaq bizim də haqqımızdır. Ona görə də inkişafın davamlı və daimi olmasına səs verdim.

Sonra yolumuz 77 sayılı Lənkəran şəhər seçki dairəsinin 2 sayılı məntəqəsindən saldıq. Burada da qələbəlik idi. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Əsgər Əliyevinin atası Hacı Ələkbər Əliyev ürkə sözlərini belə ifadə etdi:

– İnsanların seçkilərdə öz vətəndaşlıq borclarını yerinə yetirmələri məni vələh edir. Seçicilər fəaldırlar. Belə də olmalıdır. Çünki bu seçkilərlə onlar dövlətin və xalqın gələcəyinə səs verirlər. Azərbaycan bizim Vətənimizdir və xoşbəxt

əhvalımız üçün namizələrin ən layiqliyinə səs verməklə özümüzdə dövlət başçısı seçmək müstəsna hüququumuzdur. Vətəni və xalqını sevən hər bir vətəndaş ölkəsinin taleyinə və mənafeyinə heç vaxt laqeyd qala bilməz.

Müstəqil müşahidəçi Əlimərdan Əliyev də söhbətə qoşuldu:

– Müşahidəçilər üçün hər cür şərait yaradılması sevindiricidir. Mən burada olduğum müddətdə məntəqədə heç bir qanun pozuntusuna rast gəlmədim. Seçicilər sərbəst şəkildə istədikləri namizədə səs verirlər. ATƏT nümayəndələri də Lənkərandan apardıqları müşahidələrdən razılıq ediblər. Onlar 37 sayılı seçki məntəqəsində müşahidə aparıblar.

Bu seçki dairəsinin seçicisi Ümülbəli Hüseynovanın isə yaşlı, xəstə və əlilliyi olan şəxslər üçün ayrılmış daşınan seçki qutusunu aparılıb. O, Şəhid Əhdirəm Hüseynovun anasıdır. Ümülbəli ananın dedikləri:

– Hər birinizə təşəkkür edirəm. Mənim müraziətimi qəbul edib gəlməmiş. Arzum idi seçkilərdə iştirak etmək. Səhətim imkan vermədiyi üçün məntəqəyə gedə bilmədim. Şükür, arzum yerinə yetdi. Azərbaycanın gələcəyinə, xoşbəxtli-

10 sayılı məntəqələrdə daha böyük coşqu və mütəşəkkillik olub.

5 sayılı seçki məntəqəsinin sədri Cingiz Fətullayevlə əlaqə yaratdıq. Dedi ki, seçkiyə böyük maraq var. Düşünürəm ki, bu, seçkilərin Azərbaycanın bütün ərazisində keçirilməsi ilə əlaqədardır. Ona görə də adları seçici siyahısında olan 957 nəfərin hamısı səsvermədə iştirak etmək istəyir.

Məntəqə sədri dedi ki, bu il ilk dəfə səs verən 14 nəfərin hamısı səsvermədə iştirak edib. Özləri də etiraz etdilər ki, ilk dəfə səsvermədə iştirakları çox uğurlu və yadda qalan olacaq. Çünki ilk dəfə səs vermələri Zəfər seçkisində təsadüf edib. Ç.Fətullayev səsverməyə əlil arabanında gələnlərin də olduğunu bildirdi. Bu da prezident seçkilərinə böyük marağın olmasının göstəricisidir. Bir də ki, qazilərimizin Zəfər seçkisində iştirak etmələri onların haqqıdır. Axı Azərbaycanın ərazi

bütövlüklüyün bərpa olunmasında qazilərimizin zəhməti əvəzsiz olub.

Ç.Fətullayev seçki zamanı hər hansı bir xoşagəlməz hadisənin baş vermədiyini bildirdi.

10 sayılı seçki məntəqəsinin sədri Ağaxəlil Əzizovun seçki sahəsində təcrübəsi böyükdür. Bu seçkilərdə də iştirak etmək, məntəqə seçki komissiyasına sədrlik etməkdən qürur duyduğunu bildirdi. Dedi ki, növbədənəkar prezident seçkilərində məntəqədə 1429 nəfərin səs verməsi nəzərdə tutulmuşdur. Seçkiyə hazırlıq işləri yüksək səviyyədə həyata keçirilmişdi. Elə buna görə də seçki zamanı hər hansı problemlə qarşılaşmadıq. Bunu məntəqəmizə gələn müşahidəçilərdən də hiss etdik. Səsvermədə 8 şəhid ailəsi və 7 qazi də iştirak edib.

A.Əzizov yaşlıların da seçkiyə şəxssən iştirak etdiklərini bildirdi. Sanki Zəfər seçkisində iştirak etməyi hər kəs özünə şərafət bildirdi. Ona görə də seçkilər mütəşəkkil şəraitdə başa çatdı.

Şirvan

Fevralın 7-də respublikamızın hər yerində olduğu kimi, Şirvan şəhərində də növbədənəkar prezident seçkiləri keçirilib. Səhər saatlarından bütün məntəqələrdə seçici fəallığı müşahidə olunub.

Şəhərdə fəaliyyət göstərən 51 sayılı Şirvan və 68 sayılı Sabirabad – Şirvan seçki dairələrinə ehtə edən 47 seçki məntəqəsi səhər saat 8:00-da öz qapılarını seçicilərin özünə açdı.

Dairə seçki komissiyalarından verilən məlumata əsasən, səsvermənin azad, demokratik və şəffaf keçməsi üçün lazımı şərait yaradılıb, seçki məntəqələri zəruri texniki vasitələrlə, o cümlədən mürəkkəb bəlonları və ultrabənövşəyi lampalarla təchiz edilib.

Məntəqələrdə səsvermənin gedişini müxtəlif siyasi partiyalar və qeyri-hökumət təşkilatlarını təmsil edən yerli, habelə nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlardan

qataraq övladlarının, nəvə-nəticələrinin, bir sözlə, bütün xalqımızın daha gözəl, xoş günlərini diləyib.

Saatlı

66 sayılı Saatlı seçki dairəsi üzrə növbədənəkar prezident seçkilərində 50 min 616 seçicinin 50 seçki məntəqəsində səsvermə hüququndan istifadə etməsi nəzərdə tutulmuşdur. Səsvermə başlanandan seçki məntəqələrində böyük canlanma yarandı. Seçkilərə hazırlıq prosesinin qanunvericilik çərçivəsində aparılması seçki zamanı özünü biruzə vedri. Aşağı seçki komissiyasının üzvləri hər hansı bir problemlə qarşılaşmadılar. Çünki MSK-nın təşkil etdikləri treninqlərdə seçki ilə bağlı bilik və bacarıqlarını daha da təkmilləşdirmişdilər. Bu barədə dairə seçki komissiyasının sədri Arif Əliyev məlumat verdi.

DSK sədri qeyd etdi ki, 7 seçki məntəqəsində veb-kameralar quraşdırılıb. Fiziki qüsurlu seçicilərin səsvermə hüququnu təmin etmək məqsədilə 12 seçki dairəsində panduslar qoyulub. 5 v

çoxlu sayda müşahidəçi izləyib.

Səhəti ilə əlaqədar seçki məntəqəsinə gələrək səsvermədə iştirak edə bilməyən vətəndaşların yaşadığı evə daşınan seçki qutuluları aparılır və onların seçkidə iştirakı təmin edilir.

Şirvan sakinləri seçkilərin şəffaf keçirilməsini yüksək qiymətləndiriblər. **Şəhid atası Rəhim Hüseynov** seçkilərdə fəal iştirak edənlərdən biridir. O, hər kəsi seçkilərdə fəal iştirak etməyə çağırıb: – Bu gün ölkənin hər yerində seçki bayramıdır. Gəlin, müharibədə birləşdiyimiz kimi bir yumruq olaq, ən layiqli olana səs verək.

Qeyd edək ki, 2 seçki dairəsinin 12 seçki məntəqəsində veb-kameralar quraşdırılıb. Seçki dairələri üzrə 57 min 510 nəfər səsvermə hüququ olan vətəndaşın adı siyahıya alınıb. Onlardan 1223 nəfəri ilk dəfə səsverənlərdir.

**Səhifəni hazırladılar:
Əli NƏCƏFXANLI,
İlqar HƏSƏNOV,
Əliqismət BƏDƏLOV,
Fidan SƏLMANOVA,
XQ**

ribə veteranıdır. Əvvəllər bütün tədbirlərə dəvət edirdilər, söz verirdilər. Xatirələrini danışdı. Son illər isə səhəndində problemlər yaranıb. Heç hara gedə bilmir, ayaqları sözünə baxmır. Amma diqqətdən kənarda qoymurlar. Rayon rəhbərliyi tez-tez gəlib baş çəkir, qayğıları ilə maraqlanırlar.

110 sayılı Balakən seçki dairəsinin 2 sayılı məntəqəsinin sədri Elmira Tahirova bildirir ki, İqor Pavlovichin evinə səsvermə qutusunu aparılıb. Müharibənin od-alovundan keçmiş ağsağaq layiq bildiyi namizədə səs verib.

Seçki dairəsinin sədri Vahid Əliyevlə əlaqə saxladım. Bildirdi ki, seçki prosesində heç kəs kənarda qalmayıb. Hamıya bildiriş göndərilib. Məntəqələrdə daim əlaqə saxlayırıq. Fəallıq yüksəkdir. Heç bir müdaxilədən söhbət gedə bilməz.

44 məntəqənin 8-də veb-kamera quraşdırılıb. Seçkinin gedişini ATƏT-in və MDB-nin müşahidəçiləri izləyir.

Qanun pozuntusunun olması barədə məlumat daxil olmayıb. Seçicilər sərbəst şəkildə öz fikirlərini ifadə ediblər.

Axşama yaxın Vahid Əliyevə zəng vurduq. Cavabı konkret oldu. Seçicilərin 77,4 faizi seçkilərdə iştirak edib.

qonaq olmuşam, çayını içmişəm. Ayrılanda özünü toxuduğu yun corabı mənə hədiyyə verib: "Qışda geyinərsən, qoy ayaqların isti olsun", – deyib.

Bülleteni götürüb səsvermə qutusuna yaxınlaşdı. "Kime səs verəcəksiniz" – deyərək soruşuram.

Cavabı kəsə olur: "Balalarımızın, nəvələrimizin xoşbəxt gələcəyinə".

89 sayılı İsmayilli seçki dairəsinin sədri Əlirəmzi Məhərrəmovla söhbət zamanı məlum oldu ki, 100 yaşını keçmiş daha dörd nəfər seçici var ki, onların evlərinə səsvermə qutusunu göndərilib. 106 yaşlı Səltənət Hacıyeva, 1920-ci ildə anadan olmuş Yasəmənnə Rəhimova Qışçədə doğulub, 101 yaşını haqlayan Mənsurə Əliyeva və bir əsr ömür sürmüş Sara İbrahimova övladlarının, nəvə-nəticələrinin ehatəsində səs verəcəklər.

61 məntəqədə 6 veb-kamera quraşdırılıb. Seçkinin gedişini 799 nəfər müşahidəçi izləyir. 2230 nəfər isə ilk dəfə səs verəcək.

Qax

Hər dəfə Qaxdan nəse yazanda istəməz buranın başı qarlı dağları, zürürd meşələri gəlib gözümün önündə

Xaricdə yaşayan soydaşlarımız Vətənin uğurlarına səs veriblər

Türkiyə

Azərbaycanın Türkiyədəki diplomatik nümayəndəliklərində təşkil olunan məntəqələrdə həmvətənlərimizin seçkilərə yüksək marağı müşahidə edilib. Ölkənin müxtəlif bölgələrində yaşayan azərbaycanlılar səhər saatlarından başlayaraq, xüsusi ayrılmış avtobuslarla və səyyar avtomobilləri ilə seçki məntəqələrinə gələrək səs veriblər.

Azərbaycanın Türkiyədəki səfirliyində 46 və 47, İstanbuldakı Baş konsulluğunda 53 və 54, Qarsdakı Baş konsulluğunda isə 55 sayılı seçki məntəqələri yaradılıb. Türkiyədə daimi və ya müvəqqəti yaşayan, uzunmüddətli ezamiyyətdə və ya ümumiyyətlə, hazırda Türkiyədə olan 18 yaşına çatmış, aktiv seçki hüququna malik Azərbaycan vətəndaşları yerli vaxtla saat 19:00-dək seçki məntəqələrinə gələrək səsvermə hüququnu həyata keçiriblər.

Səsvermə prosesi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, Seçki Məcəlləsinə və bu sahədəki digər qanunvericilik aktlarına uyğun aparılıb.

Qazaxıstan

Qazaxıstanın Aktau şəhərində yaşayan azərbaycanlılar da növbədən prezident seçkilərində iştirak ediblər.

Secki-2024.az saytı xəbər verib ki, səhər saatlarından seçicilər arasında aktivlik müşahidə edilib. Onlar kütləvi şəkildə seçki məntəqəsinə gələrək səsvermədə iştirak ediblər.

Özbəkistan

Fevralın 7-də Azərbaycanda keçirilən növbədən prezident seçkiləri ilə bağlı ölkəmizin Özbəkistandakı səfirliyində səsvermə keçirilib.

Səfirlikdə yaradılan seçki məntəqəsində Daşkənddə və paytaxta yaxın yerlərdə yaşayan Azərbaycan vətəndaşları, Özbəkistanda keçirilən tədbirlərdə iştirak etmək üçün dost ölkəyə gələn vətəndaşlarımız iştirak ediblər.

Azərbaycanın Özbəkistandakı səfiri, məntəqə seçki komissiyasının sədri Hüseyn Quliyev bildirib ki, səfirlikdə qeydə alınan 249 Azərbaycan vətəndaşının 235-i seçkidə iştirak edib. Seçkilərin şəffaf və demokratik keçirilməsi üçün səfirlikdə hər cür şərait yaradılıb.

Hüseyn Quliyev deyib: "Çox şadam ki, bu seçkilər Qarabağ tam azad olunduqdan sonra keçirilir. Hazırda tamamilə dağıdılan yeddici şəhər və rayonumuzun bərpası və yenidən qurulması yolunda iş aparılır. Əminəm ki, bu istiqamətdə layihələrimiz yüksək səviyyədə həyata keçiriləcək. Mən bu gün Azərbaycanın iqtisadi inkişafına, sabitliyinə, Qarabağın dirçəldilməsinə, əhəlinin maddi rifah halının yaxşılaşmasına səs verdim".

İş adamı Nazim Məsazadə isə deyib ki, Azərbaycanın qalib və qüdrətli vətəndaşı kimi öz namizədə səs verdim, əminəm ki, seçiminə yanılmamışam.

Macarıstan

Macarıstanda yaşayan soydaşımız, Gənclərin İnteqrasiyası və İnkişafı Assosiasiyasının sədri Ramil Şükürov deyib ki, hazırkı prezident seçkiləri onun iştirak etdiyi birinci səsvermədir.

Onun sözlərinə görə, bu hadisə həm də onunla əlamətdardır ki, prezident seçkiləri ilk dəfə Azərbaycanın bütün ərazisində keçirilir.

Diaspor fəali deyib: "Növbədən prezident seçkilərini haqlı olaraq xüsusi

əhəmiyyətə malik Qələbə seçkiləri adlandırmaq olar. Bu səbəbdən çox həyəcanlıyam".

Ramil Şükürov hələ də səsvermədə iştirak etməyən diaspor nümayəndələrini səfirliyə gələrək öz seçimlərinə etməyə çağırır.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın Macarıstandakı səfirliyində yaradılmış seçki

məntəqəsində yerli vaxtla saat 08:00-dan növbədən prezident seçkiləri ilə bağlı səsvermə keçirilir.

Pakistan

Düənə növbədən Azərbaycan Respublikası prezidenti seçkiləri ilə əlaqədar ölkəmizin Pakistandakı səfirliyində də səsvermə keçirilib.

Səfirlikdən bildiriblər ki, Pakistanda yaşayan və ya uzunmüddətli xarici ezamiyyətdə olan Azərbaycan vətəndaşlarının Seçki Məcəlləsinə uyğun olaraq səsvermə hüququnun təminatı üçün səfirlikdə 16 sayılı Yasamal ikinci seçki dairəsi üzrə 54 sayılı məntəqə seçki komissiyası yaradılıb.

Səfirlikdə yaradılan məntəqədə bu ölkədə yaşayan vətəndaşlarımızla yanaşı, müxtəlif səbəblərdən həmin gün İslamabadda olacaq səsvermə hüququna malik seçicilər də səs veriblər.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın Pakistandakı səfirliyində ilk dəfə seçki məntəqəsi yaradılıb və səsvermə keçirilib.

Gürcüstan

Fevralın 7-nə təyin olunmuş növbədən prezident seçkiləri ilə əlaqədar Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyində məntəqə seçki komissiyası yaradılıb.

Komissiyasının sədri, səfir Faiq Quliyev bildirib ki, bu seçkilər ölkəmiz üçün tarixi hadisədir. Müstəqilliyin bərpasından sonra ilk dəfədir ki, Azərbaycanın bütün bölgələrində prezident seçkiləri keçirilib. Hazırda Gürcüstanda çalışan, təhsil alan, müvəqqəti ezamiyyətdə olan 18 yaşına çatmış və səsvermə hüququna malik Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları bu gün səfirlikdə istədikləri namizədə səs veriblər. Bunun üçün səfirlikdə hər cür şərait yaradılıb.

Vətəndaşları fəal səsverməyə dəvət edən səfir özü ilk növbədə səs verib. Diplomat səfirlik əməkdaşlarına və səs vermək üçün səfirliyə gələn insanlara uğurlar arzulayıb.

Batumiə də məntəqə seçki komissiyası yaradılıb. Komissiyanın sədri, Baş konsul Pərviz İsmayıloğlu bildirib ki, məntəqədə konsulluğun əməkdaşları ilə yanaşı, Batumiədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan şirkətlərinin əməkdaşları, azərbaycanlı tələbələr, eləcə də həmin gün müvəqqəti olaraq Batumiədə səfərdə olan və xidməti vəzifələrini icra edən Azərbaycan vətəndaşları səs veriblər. Onların sərbəst şəkildə səs vermələri üçün hər cür şərait yaradılıb.

Pərviz İsmayıloğlu konsulluğun əməkdaşlarına və Batumiədəki soydaşlarımızı uğurlar arzulayıb. Səsvermə prosesi zamanı seçki komissiyasına hər hansı şikayət daxil olmayıb.

500-600 kilometr məsafəni qət edərək seçkilərdə iştirak etdilər".

Belarus

Fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədən prezident seçkiləri ilə əlaqədar Azərbaycanın Belarusdakı səfirliyində səsvermə uğurla başa çatıb.

Belarusdakı səfirliyində yaradılmış seçki məntəqəsində səsvermə yerli vaxtla saat 19:00-da başa çatıb.

Seçicilərin 78 faizə yaxını Zəfər seçkisində səsvermədə iştirak edib.

Səsvermə prosesi zamanı seçki komissiyasına hər hansı şikayət daxil olmayıb.

Çin

Çin Xalq Respublikasındakı səfirliyimizdə Azərbaycan prezidenti seçkiləri ilə əlaqədar səsvermə keçirilib.

Səsvermə prosesi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına, Seçki Məcəlləsinə və bu sahədəki digər qanunvericilik aktlarına uyğun aparılıb. Məntəqə lazımı əyani vəsaitlə təmin edilib, burada səs verən seçicilərin siyahısı tərtib olunub. Yaşı 18-ə çatmış və seçki hüququna malik digər vətəndaşlarımız Azərbaycan Respublikasının etibarlı pasportu və ya şəxsiyyət vəsiqəsi ilə səsvermədə iştirak ediblər.

Seçicilərin öz iradələrini azad və sərbəst şəkildə bildirmələri üçün lazımı şərait yaradılıb.

Böyük Britaniya

Azərbaycan Respublikasının Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığında Səfirliyində 7 fevral Azərbaycan Respublikası prezidenti seçkiləri ilə bağlı yaradılmış seçki məntəqəsində səsvermə prosesi uğurla başa çatıb.

Səfirlikdən bildirilib ki, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığında, İslandiya Respublikasında və İrlandiya Respublikasında daimi yaşayan və ya müvəqqəti olan, yaxud uzunmüddətli ezamiyyətdə olan 18 yaşına çatmış Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının daxil olmuş müraciətləri əsasında seçici siyahısına daxil edilməsi məqsədilə səfirlikdə qeydiyyat aparılıb. Həmin şəxslər böyük əksəriyyətlə səsvermədə iştirak ediblər.

İtaliya

Növbədən prezident seçkiləri ilə əlaqədar Azərbaycanın İtaliyadakı səfirliyində yaradılan 15 sayılı Yasamal birinci seçki dairəsinin 39 sayılı məntəqəsində səsvermə prosesi seçici fəallığı şəraitində keçib.

İtaliya, Malta və San-Marinoda daimi və ya müvəqqəti yaşayan, o cümlədən bu ölkələrdə uzunmüddətli xarici ezamiyyətlərdə olan və 18 yaşını tamamlamış, aktiv seçki hüququna malik vətəndaşlarımız seçici hüququndan istifadə etməklə səsvermədə fəallıq göstəriblər.

Seçicilər iradələrini azad formada ifadə etməklə sərbəst şəkildə səsvermə hüquqlarından istifadə etdiklərini bildiriblər.

Polşa

Azərbaycanın Polşadakı səfirliyində yaradılmış seçki məntəqəsində səsvermə prosesi yüksək seçici fəallığı ilə müşahidə olunub.

Varşavadə və digər şəhərlərdə yaşayan 100-dən çox soydaşımız seçkidə iştirak edib. Polşa Azərbaycanlıları Şurasının rəhbəri Fərid Cəfərilov bildirib: "Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri

ilə bağlı dünyanın müxtəlif ölkələrində olduğu kimi, Polşada da soydaşlarımız həmrəylik nümayiş etdirdilər. Biz də növbəmizdə Polşa Azərbaycanlıları Şurası olaraq, vətəndaş mövqeyi sərgiləyib həm səfirlikdə səsvermədə iştirak etdik, həm də vətəndaşlarımızın seçkidə iştirakı üçün hərərfəli kömək etməyə çalışdıq. Polşanın digər şəhərlərində yaşayan 70-dən çox soydaşımızın seçkidə iştirakı üçün nəqliyyat vasitələrinin təşkilini həyata keçirdik. Bu qədar soydaşımızı bir arada görmək və bu işin təşkilində iştirak etmək həqiqətən çox qürurvericidir. Polşadakı soydaşlarımız da qalib ölkənin vətəndaşları kimi səsvermə hüquqlarından böyük qürur hissi ilə istifadə etdilər".

Koreya

Növbədən Azərbaycan Respublikası prezidentinin seçkiləri ilə əlaqədar Koreya Respublikasında səfirliyimizdə yaradılan seçki məntəqəsində yerli vaxtla səhər saat 8:00-da (Bakı vaxtı ilə 03:00) səsverməyə start verilib.

Bakı ilə saat fərqinə əsasən, səsvermə prosesi ilk olaraq ölkəmizin Seulda səfirliyində yaradılan məntəqə seçki komissiyasında başlayıb. Səsvermə prosesi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına, Seçki Məcəlləsinə və bu sahədəki digər qanunvericilik aktlarına uyğun aparılıb. Məntəqə lazımı əyani vəsaitlə təmin edilib, burada səs verən

seçicilərin siyahısı tərtib olunub. Yaşı 18-ə çatmış və aktiv seçki hüququna malik Azərbaycan vətəndaşları Azərbaycan Respublikasının etibarlı pasportu və ya şəxsiyyət vəsiqəsi ilə səsvermədə iştirak ediblər. Seçicilərin öz iradələrini azad və sərbəst şəkildə bildirmələri üçün lazımı şərait yaradılıb.

mi əyani vəsaitlə təmin edilib, burada səs verəcək seçicilərin siyahısı tərtib olunub, məntəqə seçki komissiyasının bir neçə dəfə iclası keçirilib. Konsulluq qeydiyyatında olan Azərbaycan vətəndaşları seçkilər barədə məlumatlandırılıb.

Seçki məntəqəsində səsvermə prosesində yüksək fəallıq müşahidə olunub.

Moldova

Növbədən prezident seçkilərində Moldovada müvəqqəti yaşayan və ezamiyyətdə olan vətəndaşlarımız da fəal iştirak ediblər.

Azərbaycanın Moldovadakı səfirliyində yaradılmış seçki məntəqəsində səsvermə yerli vaxtla saat 08:00-da (Bakı vaxtı ilə saat 10:00) başlayıb.

Seçki komissiyasından bildiriblər ki, Zəfər seçkilərində vətəndaşlarımız fəal iştirak ediblər. Onların arasında ilk dəfə səs verən gənclərimiz də var.

Seçkilərdə ilk dəfə iştirak edən Yehya Muxtarov: "Qalib ölkənin vətəndaşı kimi Zəfər seçkilərində iştirak etmək olduqca qürurvericidir. Çünki bu səsvermə ilk dəfə olaraq Azərbaycanın bütün ərazisində keçirilir. Moldovada ilk dəfə seçkilərdə iştirak edən seçicilərin hamısı özlərini çox xoşbəxt hesab edir".

İsveçrə

Prezident seçkiləri ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının İsveçrə Konfederasiyası və Lihtenşteyn Knyazlığında səfirliyində yaradılmış 16 sayılı Yasamal ikinci seçki dairəsinin

51 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə keçirilib.

Məntəqədə yerli vaxtla saat 8:00-da başlayan səsvermə prosesinin qanunvericiliyə tam uyğun qaydada keçirilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Səsvermə prosesi qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qaydada, demokratik, şəffaf və ədalətli

Avstriya

Növbədən Azərbaycan Respublikasının prezidentini seçkiləri ilə əlaqədar Azərbaycanın Avstriyadakı səfirliyində yaradılmış 17 sayılı Yasamal üçüncü seçki dairəsinin 44 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə keçirilib.

Proses Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına, Seçki Məcəlləsinə və bu sahədəki digər qanunvericilik aktlarına uyğun aparılıb. Seçki məntəqəsi lazı

şəkildə keçirilir. Azərbaycan vətəndaşları səsvermədə fəal iştirak ediblər.

Fransa

Azərbaycan prezidenti seçkiləri ilə əlaqədar Fransada səsvermə prosesinə yekun vurulub.

Fransadakı vətəndaşlarımız Parisdəki səfirliyimizdə yaradılan 16 sayılı Yasamal ikinci seçki dairəsinin 46 sayılı seçki məntəqəsində Zəfər seçkisində fəal iştirak ediblər. Həmvətənlərimizin səs verməsi üçün hər bir şərait yaradılmış və seçicilər sərbəst şəkildə səsvermə hüququndan istifadə ediblər. Tam azad, şəffaf və demokratik qaydada keçən səsvermə zamanı heç bir qanun pozuntusu qeydə alınmayıb, seçki komissiyasına hər hansı şikayət daxil olmayıb.

Fransa vaxtı ilə saat 19:00-da səsvermə prosesi başa çatıb və məntəqə bağlanıb. Seçki qutusunun açılması və səsərin sayılmasına başlanıb. Buxarestdə səsvermə prosesi seçicilərin yüksək fəallığı ilə başa çatıb.

Səhifəni "Xalq qəzeti"nin və xəbər agentliklərinin materialları əsasında Tahir Aydınloğlu hazırlayıb.

Mərkəzi Seçki Komissiyasında görüşlər

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov fevralın 7-də Türkiyə Yüksək Seçim Kurulunun sədri Ahmet Yenerin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin üzvləri ilə görüşüb.

Sonra Məzahir Pənahov qonaqlara seçki prosesi barədə məlumat verib. O, ölkəmizdə medianın müstəqil olduğunu və seçki prosesini izləmək üçün onlara lazımı şəraitin yaradıldığını deyib.

Ahmet Yener səhər saatlarından etibarən məntəqələrdə yüksək seçici fəallığının müşahidə edildiyini bildirib. O, seçkiyə bu dərəcədə marağın olmasını çox sevindirici hal kimi qiymətləndirib.

Ahmet Yener diqqətə çatdırıb ki, seçki prosesi şəffaf şəkildə həyata keçirilir. Məntəqələrdə seçici fəallığı çox yüksəkdir.

***

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov Macarıstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Nagy Atilla Mihalinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Seçkilərin ilk dəfədir bütöv Azərbaycan ərazisində keçirildiyini diqqətə

çatdıran MSK-nın sədri ölkədə 6,5 milyon seçicinin olduğunu və onların 6537 məntəqədə səs verdiklərini deyib. O, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 26 seçki məntəqəsinin qurulduğunu diqqətə çatdırıb.

Macarıstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri dəvətə görə minnətdarlığını bildirib, seçki prosesini sona qədər fəal şəkildə müşahidə edəcəklərini diqqətə çatdırıb.

***

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov fevralın 7-də Özbəkistan Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Zayniddin Nizamxodjayev rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüşdə Məzahir Pənahov Azərbaycanla Özbəkistan arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu qeyd edib. O, qonaqlara seçki prosesi barədə

məlumat verib. Bildirib ki, ölkəmizdə seçicilər və müşahidəçilər üçün bütün şərait yaradılıb.

Özbəkistan nümayəndə heyətinin Azərbaycanla çox səmimi qarşılandığını qeyd edən Zayniddin Nizamxodjayev Azərbaycanda seçki komissiyaları öz işlərini çox mükəmməl şəkildə qurduqlarını, müşahidələrinə əsasən, seçkilərdə xüsusilə də gənclərin daha fəal şəkildə iştirak etdiklərini bildirib.

***

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov Rusiya, Serbiya, Qırğızistan, Türkmənistan, Belarus və Bolqarıstan Mərkəzi Seçki Komissiyalarının nümayəndələri ilə görüşüb.

MSK-nın sədri qonaqları seçki prosesi barədə məlumatlandırılıb.

Nümayəndə heyətinin üzvləri öz növbələrində seçki prosesini izləməyə dəvətə görə təşəkkürlerini bildiriblər.

Görüş zamanı qarşılıqlı marağ doğuran digər məsələlər barədə də fikir mübadiləsi aparılıb.

XQ

“Exit-poll”: İlham Əliyev 93,9 faiz səsə liderdir

Vətəndaşların Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqası ABŞ-in “ORACLE ADVISORY GROUP” təşkilatı ilə birgə keçirdiyi “exit-poll”un ilkin nəticələrini açıqlayıb.

Təşkilatın nümayəndəsi George Brinbaum “exit-poll”un nəticələrini açıqlayıb. Nəticələr aşağıdakı kimidir:

Hazırkı dövlət başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev – 93,9 faiz;

Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının namizədi Qüdrət Həsənzadə – 1,2 faiz;

Öz təşəbbüsü ilə namizədliyi irəli sürmüş Zahir Oruc – 1,8 faiz;

Böyük Quruluş Partiyasının namizədi

Fazil Mustafa – 1,5 faiz;
Böyük Azərbaycan Partiyasının namizədi Elşad Musayev – 0,4 faiz;
Milli Cəbhə Partiyasının namizədi Razi Nurullayev – 0,9 faiz;
Öz təşəbbüsü ilə namizədliyi irəli sürmüş Fuad Əliyev – 0,3.

XQ

“Rəy” Monitoring Mərkəzinin sorğu nəticələri

“Rəy” Monitoring Mərkəzi növbədənəkar prezident seçkilərində 33 seçki dairəsi üzrə 200 seçki məntəqəsində “exit-poll” keçirib.

Bu barədə mərkəzin direktoru Rizvan Abbasov fevralın 7-də keçirilən mətbuat konfransında bildirib.

O qeyd edib ki, “exit-poll”da mərkəzin 300-ə yaxın əməkdaşı iştirak edib.

“Exit-poll”un nəticələri belə olub:

Hazırkı dövlət başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev – 92,6 faiz;

Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının namizədi Qüdrət Həsənzadə – 0,4 faiz;

Öz təşəbbüsü ilə namizədliyi irəli sürmüş Zahir Oruc – 0,37 faiz;

XQ

Sosioloji Tədqiqatlar Mərkəzi:

İlham Əliyev səsə 92,4 faizini qazanıb

Sosioloji Tədqiqatlar Mərkəzi fevralın 7-də keçirilmiş prezident seçkiləri ilə bağlı keçirdiyi “exit-poll”un nəticələrini açıqlayıb.

Bununla bağlı keçirilən mətbuat konfransında Mərkəzin nümayəndəsi Natalya İsayeva “exit-poll”un xüsusi hazırlanmış program əsasında aparıldığını bildirib. Qeyd edib ki, “exit-poll” 25 seçki dairəsi üzrə 125 seçki məntəqəsində keçirilib. Sorğulara 5012 respondent cəlb olunub. Onların 24 faizi Bakı şəhəri, 7,9 faizi Gəncə, Sumqayıt şəhərini əhatə

edir. 44,3 faizi isə kənd sakinləri olub.

“Exit-poll”un nəticələri belədir:

İlham Əliyev - 92,4 faiz;
Zahir Oruc - 2,2 faiz;
Fazil Mustafa - 2 faiz;
Qüdrət Həsənzadə - 1,6 faiz;
Elşad Musayev - 0,8 faiz;
Fuad Əliyev - 0,4 faiz;
Razi Nurullayev - 0,3 faiz.

“Belə seçici axını başqa ölkələrə də arzu edirəm”

Müşahidə apardığımız seçki məntəqələrində günün birinci yarısında insanların səs verməyə böyük həvəslə gəldiklərini müşahidə etdik. Düşünürəm bu, onun göstəricisidir ki, əhali ölkənin gələcəyinə öz töhfələrini vermək və bugünkü fəal iştirakları ilə bunu sübut etməyə istəyir.

Bu sözləri İtaliya parlamentinin deputatı Naike Qruppioni fevralın 7-də keçirilən mətbuat konfransında söyləyib.

“Çoxdan idi ki, siyasi baxımdan belə müsbət vəziyyətlə tanış olmuşdum. Mən bu gün müşahidə etdiyim seçici axınına, bugünkü prosesi bir çox ölkələrə arzulamaq istərdim”, – deyə o, qeyd edib.

“Hər hansı pozuntu aşkar edilməyib”

Fevralın 7-də GUAM PA-nın müşahidə missiyası növbədənəkar prezident seçkilərinin yekunları ilə bağlı mətbuat konfransı keçirib.

Mətbuat konfransında çıxış edən müşahidə missiyasının rəhbəri Altay Əfəndiyev nümayəndə heyətinin Sumqayıt şəhərində və Nərimanov rayonunda seçki məntəqələrində müşahidə apardığını deyib. O qeyd edib ki, prezident seçkiləri ölkə qanunvericiliyinə, demokratik prinsiplərə uyğun keçirilib.

“Səsvermə prosesində seçicilərin tam olaraq azad şəkildə səs vermələri təmin edilib. Qrupumuz tərəfindən hər hansı qanun pozuntusu aşkar edilməyib və bizə şikayət daxil olmayıb. Bülətlərin doldurulması prosesi şəffaf şəkildə həyata keçirilib. Seçkilər rəqabətədavamlı şəkildə baş tutub”, – deyə A.Əfəndiyev bildirib.

XQ

“Səsvermə şəffaf və fəallıqla keçdi”

Səsvermə zamanı heç bir qayda pozuntusu aşkar edilməyib.

Bunu Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisinin (QDİƏT PM) müşahidə missiyasının növbədənəkar prezident seçkilərinin yekunları ilə bağlı fevralın 7-də keçirdiyi mətbuat konfransında çıxış edən qrupun Baş katibi Asəf Hacıyev deyib.

O, bu seçkilərdə qalib gələn namizədin adını Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazdıracağına bildirib.

“Missiyamız ərzində müşahidə etdik ki, seçkilər şəffaf keçirilib və vətəndaş fəallığı yüksəkdir”, – deyə Asəf Hacıyev vurğulayıb.

XQ

Mətbuat Şurasının məlumatı

Mətbuat Şurasının 7 fevral prezident seçkiləri ilə bağlı yaratdığı “qaynar xətt” rejimi fəaliyyətini başa vurub. Gün ərzində səsvermə prosesini işıqlandıran media vasitələrinin təmsilçilərindən MŞ-nin bu rejimdə işləmiş (012) 441 35 96 şəhər, (050) 242 09 91 və (055) 789 85 03 mobil nömrələrinə cəmi bir müraciət daxil olub. Həmin müraciət üzrə müəyyən edilmiş ki, xarici media vasitəsi ölkəmizdə akkreditasiyadan keçmədiyindən, onun seçkini işıqlandırması qeyri-mümkündür. Bununla əlaqədar müraciət müəllifi məlumatlandırılıb, ona qanunvericiliyin tələbləri izah edilib. Qeyd edək ki, “qaynar xətt” rejimi səsvermənin başladığı 08.00-dan, başa çatdığı 19.00-dək jurnalistlərin ixtiyarında olub.

Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin jurnalist və müşahidəçi kimi qeydiyyatdan keçmiş üzvləri də paytaxtdakı və bölgələrdəki seçki məntəqələrində jurnalistlərə prosesi işıqlandırmaları üçün yardımış şəraiti müşahidə ediblər. MŞ sədri Rəşad Məcid və Şuranın İdarə Heyətinin üzvü Vüqar Rəhimzadə 35 sayılı Xətai Üçüncü Seçki Dairəsinin 5, 6, 7, 9, 10 və 32 sayılı məntəqələrində, MŞ sədrinin müavinlərindən Səadət Məmmədova 21 sayılı Nəsimi-Binəqədi Seçki Dairəsinin 37 sayılı məntəqəsində, Vüqar Zifəroğlu 22 sayılı Nəsimi-Yasamal Seçki Dairəsinin 29 sayılı seçki məntəqəsində, MŞ İdarə Heyətinin üzvlərindən Əflatun Amaşov 21 sayılı Nəsimi Birinci Seçki Dairəsinin 17 sayılı seçki məntəqəsində, Rəşad Məcid 17 sayılı Nəsimi Birinci Seçki Dairəsinin 10 sayılı məntəqəsində, Umud Rəhimov 124 sayılı Şuşa-Ağdam-Xocacalı-Xocavənd seçki dairəsinin 106 və 107 sayılı məntəqələrində, Akif Ağırılı Yasamal Birinci Seçki Dairəsindəki 28, 29 və 30 sayılı seçki məntəqələrində, Ceyhan Musaoğlu həmin seçki dairəsinin 105 sayılı məntəqəsində, 122 sayılı Xankəndi

Seçki Dairəsinin 14 sayılı məntəqəsində, Müşfiq Ələsgəri 7 sayılı Səbail Seçki Dairəsinin 23 sayılı məntəqəsində, Azər Həsərat 18 sayılı Nərimanov-Nizami-Binəqədi Seçki Dairəsinin 28, 29, 31 və 32 sayılı seçki məntəqələrində, Aqil Ələsgər 23 sayılı Nəsimi-Səbail Seçki Dairəsinin 37 sayılı məntəqəsində, Hacıbəy Heydərlı 8 sayılı Binəqədi Birinci Seçki Dairəsinin 16 sayılı məntəqəsində, Aydın Quliyev 22 sayılı Yasamal Seçki Dairəsinin 30, 31 və 35 sayılı seçki məntəqələrində, Qulu Məhərrəmli həmin dairənin 5 və 6 sayılı məntəqələrində, Yadigar Məmmədli 7 sayılı Səbail Seçki Dairəsinin 11, 12, 13, 14 və 15 sayılı məntəqələrində, Bəhrüz Məmmədov 48 sayılı Abşeron Seçki Dairəsinin müxtəlif məntəqələrində, Şuranın Nəzarət-Təftiş Komissiyasının sədri Rey Kərimoğlu 124 sayılı Şuşa-Ağdam-Xocacalı-Xocavənd seçki dairəsinin 106 və 107 sayılı məntəqələrində olublar. Onlar jurnalistlərin sərbəst şəkildə peşə fəaliyyətlərini yerinə yetirdiklərini qeydə alıb, mövcud istiqamətdə heç bir problem aşkarlamayıblar.

XQ

Postmüharibə mərhələsində hibrid təhdidlər

II MƏQALƏ

Siz siyasətlə məşğul olmaya bilərsiniz, ancaq siyasət hər zaman sizinlə məşğuldur.

Şarl Montalamber

Azərbaycanın düşmənlərinin "hibrid birliyi"

Bəli, bir sıra global dairələr və regional güclər hesab edirlər ki, Cənubi Qafqazı indiki mərhələdə "boz zona"ya çevirən Azərbaycanın ərazı bütövlüyünü təmin etməsi və suverenliyinə tam nail olmasıdır. Sağlam, hətta normal, qərəzsiz siyasət düşüncə və BMT Nizamnaməsinin təməl müddəalarını baxımından nanses olan bu durum, təəssüf ki, sükutla regiona yayılır. Və xeyli paradoksal görünen bir mənşərə yaranır.

Dünyanın bütün regionlarında bir-biri ilə savaşa aparılan iki güclü geosiyasi qüvvə – Qərbi və İran Azərbaycan məsələsinin bir sıra aspektlərində sanki ortaq mövqedə olmaq təsiri bağışlayırlar. Onların hər ikisini birləşdirən məqam türk dövlətçiliyi və mədəni, mənəvi-əxlaqi, siyasi kimliyinin ləğvi olduğu tarixi mövqeyi tutmamaq niyyətləridir. Bu istiqamətdə onların hər birinin öz təsiritmə üsulları və tərzləri vardır, lakin ehtiva bir ümumi sahə vardır ki, hər ikisini hibrid güc kimi birləşdirir.

Əsas məqsədləri daha konkret səviyyədə Azərbaycanı daxildən siyasi, ideoloji, mənəvi-əxlaqi və mədəni baxımdan parçalamaqla güclü dövlət və güclü cəmiyyət quruculuğunu, müstəqil siyasət kursunu sarsıtmaqdan ibarətdir.

Bunların fonunda Rusiyanın hibrid təsiri bir qədər fərqlidir. Moskva başlıca olaraq "rus dünyası" yaratmaq kimi "yumşaq" məqsəd çərçivəsində əsas təsirinə diqqət, mədəniyyətdə və təhsildə saxlamağa çalışır.

Bu üç istiqamətin ümumi təsir sahəsi belə görünür: din, dil, mədəniyyət, hakimiyyətin legitimliyi, dövlətçiliyin inkişafı və toplumun bütövlüyü! Bu istiqamətlərdə hibrid təsirlər iki səviyyədə həyata keçirilməyə cəhd göstərilir.

Birincisi, kənardan siyasi, diplomatik, hüquqi, iqtisadi, ideoloji və kiber təsirlər üsulludur. Məsələn, okeanın o tayında ABŞ Konqresi və ya Qoca Qitədə AŞPA Azərbaycan haqqında hansısa qərəzli sənəd qəbul edir. Bunun kölgəsində rəsmi Bakıya "dünya demokratiyası", "insan haqları", "liberal dəyərlərin qorunması" və sair nağılları vasitəsilə təsir edərək Azərbaycanın dövlət kimi real obrazını məniyyəyə dəyişməyə cəhd atırlar. Onu vurğulayaq ki, bu istiqamətdə, hətta, Azərbaycanın strateji tərəfdaş sayılan ölkələr də delayı ilə yardım edirlər. Bu xüsusda biz, Azərbaycanın dəfələrlə dəstək görmüş qonşu Gürcüstan hakimiyyətinin son zamanlar açdığı bir sıra addımları anlamaqda çətinlik çəkirik. Bununla da Tbilisi strateji tərəfdaş saydığı Azərbaycana qarşı hibrid savaşın bir fraqmentinə çevrilir.

Məlum olduğu kimi, bir müddət əvvəl ABŞ-nin ermənipərəst senatorları Ed Marki və Bill Kessidi ölkə Konqresinə Xarici Yardım Aktının 502B(c)-ci bəndinə uyğun olaraq, Azərbaycanda insan hüquqlarının vəziyyətinə dair hesabat tələb edən ikitərəfli qətnamə qəbul etmişlər. Sənəd Birləşmiş Ştatlardan ali qanunverici orqanına ölkəmizdə insan hüquqlarının vəziyyəti haqqında məlumat istəməyə imkan verir.

Məsələnin mahiyyəti budur ki, alınan məlumat əsasında ABŞ Azərbaycana təhlükəsizlik yardımını dəyişdirə və ya dayandıra bilər. Qeyd etmək ki, sənədə müasir dövrdün "çılgın ermənipərəstləri" sayılan senatorlar – Marko Rubio, Qari Piters, Elizabet Voren, Şeldon Uaythaus, Bob Menendez və Piter Uelç də qoşulublar. Təəssüf edir ki, ABŞ Konqresi Azərbaycanın hesab sormalı imiş. Görəsən, kim ona belə bir haqqı verib? Az qala, unutmuşduq, Amerika bütün haqları özü uduyduq.

Məsələnin ikinci tərəfinə diqqət yetirək. Birləşmiş Ştatlardan qanunvericilik küliyyatında çox sayda lazımsız, zamanla ayaqlaşmayan qanunlar mövcuddur. Həmin qanunları sırf mühafizəkarlıq nöqtəyindən deyil, dövrüvaxtdan çıxarılır. Amma, bir qayda olaraq, onlara istinad da olmur. Xarici Dəstək Aktının 502B(c)-ci bəndi də belə sənədlərdəndir. Yəni, bu aktın qeyd olunan bəndi ABŞ hökumətini beynəlxalq səviyyədə tanınmış insan haqlarını kobud şəkildə pozan hansısa ölkəyə Birləşmiş Ştatlardan təhlükəsizlik dəstəyini qadağan edən, lakin təcridə istifadəsi qalan müddəalardandır. Özü də 1976-cı ildən.

Ancaq, görünür, ABŞ ermənipərəstlərinin Azərbaycana hiddəti o qədər böyükdür ki, 1976-cı ildən bəri tətbiq edilməyən qanuna baş vurmaqdadırlar. Həqiqət də, güllən mənzərədir. Əslində, Daşnaksütyun partiyasının Birləşmiş Ştatlarda mərkəzi ofisinin proqram rəhbəri Gevork Qukasyanın bildirdikləri də gülməlidir. Amma nəzərə alsaq ki, Qukasyan Amerikadakı erməni lobbisi və diaspor təşkilatlarının ölkə hakimiyyəti ilə iş prinsiplərini açıqlayır, onun sözlədiklərinə nəzər salmaq zərurəti yaranır. Yeri gəlmişkən, terrorçu təşkilatın təmsilçisi əsasən Xarici Dəstək Aktının 502B(c)-ci bəndinin təbiiqindən, daha doğrusu, onun qəbulu istiqamətində görülən və görüləcək işlərdən söz açır. Əlbəttə, digər məqamlara da toxunub.

Qukasyan bildirir ki, sözlügdən qətnamə ilə bağlı növbəti addım sənədə

İkincisi, Azərbaycanın daxilində illərlə formalaşdırdıqları xüsusi "sosial, siyasi, hüquqi hücrələr" (və ya "5-ci kolon") vasitəsilə Azərbaycan cəmiyyətinin, təbii ki, "demokratik və vətənpərvər kəsimi"nin də onlarla eyni mövqedə olduğu görüntüsünü yaradırlar. Bununla ümumi səviyyədə cəmiyyətin hiber müharibənin hədəfi olan başqa ölkələrdə olduğu kimi, süni surətdə və öz maraqlarına uyğun formada "demokratik və antidemokratik" düşüncəyə bölünmüş obrazını yaratmağa başlayırlar. Bunu müxtəlif KİV-lər vasitəsilə (əsasən Qərbdə və eyni zamanda, bizzə dost olmaq istəməyən dövlətlərdə) həyata keçirməyə çalışırlar.

Bununla da, düşüncələrinə görə, hibridlik üçün başlıca şərt olan əsl məqsədi maskalamaqla söhbət demokratiya uğrunda mübarizədə gətirdiyi görüntüsü yaradırlar. Yerlərdəki hücrələr və ya "5-ci kolon" da bu düşmən mövqeyindən üzvü olduğu cəmiyyətdə və vətəndaşı olduğu dövlətdə qarşı "atəş açırlar".

Hibersavaşın Azərbaycanda ümumi mənzərəsi

Vurğulanan bu məqəmlərin işığında postmüharibə mərhələsində Azərbaycanı qarşı aparılan hiber müharibənin ümumi mənzərəsinə belə təəvvür etmək olar: Bakının Ankara ilə birləşmə əldə etdiyi geosiyasi, hərbi, dövlət quruculuğu və əməkdaşlıq sahəsində uğurların nəticələrini məhv etmək üçün kenar dağdığı təsirlərə daxili satqıncı təsirlərin sintezində "yumşaq siyasət" məhv etmək!

Və burada həmin dağdığı fəaliyyətin özü də iki istiqamətdə ayrılır:

Birinci istiqamət Azərbaycan-Türkiyə birliyinə yanlış təqdim etmək əsasında bütövlükdə türk xalqlarının dövlət səviyyəsində real əməkdaşlığını neytrallaşdırmaqdan ibarətdir (təbii ki, eyni mövqə Azərbaycanın Macarıstan və Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə əlaqələrinə qarşı da sərgilənir).

İkinci istiqamət Azərbaycanın daxilində ictimai rəyde mahiyyəti anti-Azərbaycan və xüsusi olaraq da antitürk mahiyyəti informasiya-təbliğati və təşviqati elementlərin miqyasını və təsir gücünü artırmaqla bağlıdır.

Özünüdə bu iki istiqaməti hibrid formada özündə ehtiva edən konkret fəaliyyət həyata keçirilir. Məsələn, bir sıra vətənpərvər və azərbaycanlı fəal insanları qorxutmağa çalışırlar (hətta, terror da ola bilər), təsirləri olan bir sıra KİV orqanında informasiyaları ələ verirlər ki, Azərbaycan üçün lazım olan mövqə tamamilə əks məzmununda yer alır. Bu, müəkkəb mexanizmdir, lakin verilən informasiyanın məzmunu və ideoloji hədəfləri kontekstində asanlıqla dəşifirə oluna bilər.

Nümunə kimi, Türkiyə ilə əlaqəli informasiyanın başlığını şübhə yaradan, anti-Azərbaycan yönüldü olduğu ehyamı və ya rəsmi Ankaranın aspekti mövqədə olduğu işarəsini verən qəzetdə qoyulmasını göstərə bilərik. Bunun yanında, məsələn, Rusiya, ABŞ və hətta İranın

daha "yumşaq", Azərbaycana "xeyirxah" və "dost" münasibətdə olduğuna ehyam vurana başqa informasiyanı yerləşdirirlər. Bir az düşüncəli oxucu bu iki yanaşmanın müqayisə edəndə belə nəticə çıxara bilər: əşi, türklər gəldilər müharibədə bizə yardım eddilər, lakin dövlət kimi qərəzlidirlər, tarixdə də bunun nümunələri vardır. Bu sonuncunu da "həqiqət" kimi göstərmək üçün bir başqa yerdə və başqa KİV orqanında xüsusi seçilmiş faktı tarixi kontekstdən çıxararaq və düşmən interpretasiyasının məntiqi çərçivəsində təqdim edirlər.

Bu sırada keçən əsrin ilk onilliklərində Osmanlının bir sıra addımlarını anti-Azərbaycan ruhda təqdim etmələri və hətta Böyük Atatürkün Azərbaycana ruslara "satdığı" nağılları "çeynəmələri" daha çox yer tutur. Lakin burada əzəli də bilmədən məntiqi ziddiyətə düşürlər. Doğrudan da, əgər Osmanlı Azərbaycanı Rusiyaya satmışa, onda "5-ci kolon" bunu aşıllamaq və təqdim etməlidir, çünki onlar hesab edirlər ki, ağıllı və layiqli addımları ya Qərbi ata bilər, ya da Rusiya. Buna görə də bu satqın zümrə Atatürkü bu "davranış"na görə tərifi etməlidir. Xeyr, elə emirlər: çünki baxılan kontekstdə onları tarixi həqiqət deyil, "post-həqiqət" maraqlandırır. Konkret olaraq, hədəf Azərbaycanla Türkiyənin arasında nifaq salmaqdır və bunun kölgəsində onlar məntiqlərini belə itirirlər.

Deməli, həmin mərhələdə "5-ci kolon" dostları Rusiyani, faktiki olaraq, Azərbaycanın düşməni obrazında təqdim edirlər. Lakin vəziyyət başqa situasiyada kardinal surətdə dəyişir. Konkret olaraq, ikinci mərhələyə gəldikdə eyni məntiqi və məzmun saxtaqlarını fərqli kontekstdə, ancaq yənə də Azərbaycanın maraqlarına əks olan istiqamətdə tətbiq etməyə çalışırlar. İndi o zavallıların "məntiqi" belədir: Qarabağ məsələsində Türkiyənin bizim yanında olması xüsusi maraqaqdan yaranmışdır və bunun fonunda qarşılıqlı ümumi sözlərdir. Eyni zamanda, Rusiya, İran və Qərbin konkret olaraq həm müharibə zamanı, həm də müharibədən sonrakı mərhələdə açıqca Ermənistanın tərəfində olmasının arxasında həmin

qüvvələrin, əslində, bizə dost olduğu dayanır. Bəs niyə vurğuladığımız dövlətlər açıqca Azərbaycana qarşı mövqə nümayiş etdirirlər?

Sən demə, bunun "tutarlı" səbəbi varmış! Yəni, yənə də, Azərbaycan günahkardır! Məsələn, söhbət İrandan gəndə "səz İsrailə əməkdaşlıq edirsənizsə, Ermənistanla əməkdaşlıq da İranın hüququdur" qəndərmə bəhanəsindən yazırlar və danışırlar (bu zaman, ermənilərin məsciddə donuz saxlamalarını izah etməyə həvəsli olmur). Söhbət Qərbdən gəndə isə Azərbaycanın onu deyil, Türkiyə və Pakistanı dinləməsi kimi ehyabər bir bəhanəyə baş vururlar. Və bu kontekstdə də "Ermənistanı təcvüz edilməməlidir" (Kim etmişdir? Dəqiq o, Azərbaycan deyildir – ABŞ, Rusiya və ya Fransa ola bilər) kimi absurd və əssəsiz "arqument" götürürlər.

Məsələnin bu cür qoyuluşunun xaricdə sürünən bir sıra elektron KİV-də Azərbaycan vətəndaşı olmuşlar tərəfindən tirajlandıqı faktıdır. Sadəcə, ərazi bütövlüyünü bərpə etmiş Azərbaycana qarşı burada doğulmuş, bütün nemətlərindən yararlanmış insanların bu cür böhtan atmalarını anlamaq mümkündür deyil – çox aşağıq davranışdır! Həm də ona görə ki, bu zatların illərdir yurdlarından didərgin düşmüş, təhqirlənən, ciddi hüquq pozuntularına məruz qalmış azərbaycanlıların haqlarından söz açmadan Qərbdəki ağalarına quyruq bulamaları ağılaşmışdır!

Məsələ həm də, ümumiyyətlə, azərbaycanlıların hüquqlarının pozulması aspektinə onların tam kar və kor yanaşmaları ilə bağlıdır. Nümunə, indiyə qədər postsovet məkanında və Qərbdə hansı azərbaycanlıların hüquqlarını qorumuşlar? Hansı hüquq pozuntusuna qarşı davamlı və ısrarlı mövqə tutmuşlar? Azərbaycanlıları müxtəlif ölkələrdə süni surətdə saxsıdırırlar, adı hüquqlarını belə pozurlar, lakin bu adamlar məsələyə lal qalmaqdadırlar.

Onların İrandan soydaşlarımızın hüquqlarının pozulması ilə bağlı verdikləri informasiyalar da birbaşa Qərbin hibrid maraqları çərçivəsindədir. Yəni həqiqəti haqqa görə deyil, batilə görə deyirlər. Onu da ele təqdim edirlər ki, Qərbin

gözündə İran necə günahkardır, ele görünür. Bu səbəbdən, həmin dairələrin İrandakı soydaşlarımızla bağlı yazmalar və informasiyaları iki dövlət arasında münasibətləri pozmağa yönəlmış istiqamətdə verməmələr, daha yaxşıdır.

Məsələn, son günlər hətta Azərbaycanın bir sıra KİV orqanında İrani bəhanə edərək türk-kürd münacişəsi yaratmağa yönəlik informasiyaları tirajlayırlar. Belə təqdim edirlər ki, rəsmi Tehran özü də daxilində türk-kürd qarşılıqları yaratmağa çalışır. Sitosiyani, guya, azərbaycanlıların milli məsələsi ilə bağlayırlar, lakin adı düşüncə bunun uyduurma olduğunu göstərir. Birincisi, İran ağılsızdır ki, öz ərazisində türk-kürd münacişəsi yaradaraq separatizmi alovlandırın? Çünki rəsmi Tehran bilir ki, ordakı türklər tarixən müstəqil düşüncəlidirlər və heç bir xirda intriqaələrə, xüsusilə əsrlərə dinc, yanaşı yaşadıkları xalqlarla düşmənçiliyə getməz. Azərbaycanlıların dərdi intriqa deyildir, öz hüquqlarını bərpə etməkdir.

İrandakı kürd təşkilatlarının da kimlərə qulluq etdiyi məlumdur. Əslində, onların əksəriyyətini mərd və zəhmətkeş kürd xalqını təmsil etmək üçün yaratmışlar. Lakin bu, ayrı bir mövzudur.

Deməli, orada hər hansı münacişə vəziyyəti yaratmaq kənardə olan qüvvələrin əllərində, müdaxilə etmək üçün bəhanə vermək deməkdir. Tehran buna getməz və getməli də deyil! Bu, indiyə qədər çox Qərbdə lazımdır!

Dil, din və iqtidarın legitimliyi: əsas atəş hədəfləri

Belə çıxır ki, hibrid savaş aparana dairələrini ritorik təntənələrinə baxmayaraq, məntiqi cəhətdən o qədər zəif və qərəzlidir ki, Azərbaycan cəmiyyətinə təsirləri sıfırdır və Azərbaycan vətəndaşlarının nifrətlərindən başqa bir şey əsil ola bilmir. Deyəsən, son zamanlar onların ağaları da bunu anlamağa başlayırlar və konkret bu istiqamətdə səsləri kəsilməşdir!

Eyni zamanda, etiraf edilməlidir ki, yekun olaraq onlar həm ayrıca Azərbaycanın, həm də Azərbaycan – Türkiyə münasibətlərinin indiki mərhələdə zərərinə işləməkdə davam edirlər, başlıcası isə düşmənin faydasında "üyüdülmüş saxta və qərəzli informasiyaları" Azərbaycan cəmiyyətinin bir sıra çox həssas sferalarda "şüuruna" yerləşdirməyə çalışırlar.

O sırada hakimiyyətin legitimləşlik obrazını yaratmaq üçün siyasi elitanın məni imicini formalaşdırmaq, dil, din və mədəniyyət faktorundan antiazerbaycan və antitürk ruhda istifadə etmək, bütövlükdə, Azərbaycanın güclü dövlət və güclü cəmiyyət kimi yoluna davam etməsi qarşısına süni engəllər çıxarmaq özünü daha çox göstərir.

(ardı var)

Füzuli QURBANOV,
XQ-nin analitiki,
fəlsəfe elmləri doktoru

Ermənipərəst Qərbin min oyunu...

Daşnaksütyun partiyasının Amerika cinahı da sancı içərisindədir

mümkün qədər daha çox konqresmenin cəlbindən, onun ikipartiya dəstəyini qazınmaqdan ibarətdir. Prosedura uyğun şəkildə bundan sonra qətnamə müvafiq komitəyə təqdim edilə bilər. Daha sonra isə plenar iclasa çıxarılması mümkündür. Əlbəttə, Qukasyanın danışıdığı yuxu kimi də görüldü. Çünki bir qayda olaraq, belə təşəbbüslər heç də həmişə uğur qazanmır. Başlıca məqam erməni millətçisinin əmin tərzdə danışmasıdır. Bu, Birləşmiş Ştatlardan qanunvericilik sistemində təmsil olunanlarla ölkədəki erməni lobbisi və diaspor təşkilatlarının six fəaliyyət göstərdiyinin növbəti təsdiqidir. Qukasyan həmin "fəaliyyətin" nəticəsi kimi nəzərdə tutulan prioritetləri açıqlayıb. Məlum olub ki, Daşnaksütyun partiyasının anti-Azərbaycan kursu, kifayət qədər, "zəngindir". Məsələn, partiyanın adını çəkdiyimiz təmsilçisi bildirir ki, son illərdə ABŞ-də erməni diasporunun başlıca vəzifəsi Azərbaycanın Amerikanın hərbi yardımından məhrum duruma salınmasıdır. Bu baxımdan Azadlığa Dəstək Aktına 907-ci düzəlişlə bağlı fəaliyyət də ön plandadır.

Məlum olduğu kimi, 1992-ci ildə ABŞ Konqresi tərəfindən Azadlığa Dəstək Aktına əlavə edilmiş 907-ci düzəliş Azərbaycanı Birləşmiş Ştatlardan birləşə dövlət yardımını qadağan edirdi. Qadağ ölkəmizi iqtisadi və siyasi sabitliyi asanlaşdırmaq üçün Vaşinqtondan birləşə yardım almıyan yeganə postsovet dövlətinə çevirmişdi. Sənədin müəllifi ermənipərəst senator Con Makkeyn olmuşdu. Düzəliş Azərbaycan tərəfindən Qarabağın "işğalı" və Ermənistanın qarşı blokadanı dayandırmaya məqsədli qəbul edilmişdi. Deməli, ölkəmizin əraziləri işğala məruz qalır, üstəlik ona təcvüzkar damğası vurulur...

Ələqəzə, 2001-ci ilin 11 Sentyabr terrorundan sonra Azərbaycan beynəlxalq terrorizmlə mübarizəyə geniş dəstək göstərdi. Buna görə də ABŞ Konqresi ölkə prezidentinə düzəlişin hüquqi qüvvə

vəsini dayandırmaq səlahiyyətini verdi. Həmin vaxtdan Birləşmiş Ştatlardan dövlət başçıları bu səlahiyyətlərdən istifadə edirlər. İndi ABŞ-in erməni lobbisi və diaspor təşkilatları, o cümlədən, Daşnaksütyun partiyasının mərkəzi ofisi çalışır ki, belə bir imtiyaz aradan qalxsın. Yəni, Vaşinqton Bakıya yardımını dayandırsın. Hər halda, Qukasyanın sözlədiklərindən gəlincə nəticə budur. Əlbəttə, daha böyük məqsəd də var.

Ümumən, aydın görünür ki, hazırda həm Xarici Yardım Aktının 502B(c)-ci bəndi, həm də Azadlığa Dəstək Aktına əlavə edilmiş 907-ci düzəlişlə bağlı "fəaliyyət" ABŞ-də erməni diasporunun başlıca vəzifəsidir. O da məlumdur ki, ötən ilin sonunda Birləşmiş Ştatlardan Senatı, yeni Konqresin Yuxarı Palatası Prezidenti 907-ci düzəlişin qüvvəsinə dayandırmaq hüququndan məhrum edən qətnamə çıxarıb. Lakin Qukasyanın fikrincə, proses müəyyən qanunvericilik mərhələlərindən keçməli və Konqresin Nümayəndələr Palatası tərəfindən qəbul edilməlidir ki, tam hüquqi xarakter daşınsın.

Xarici Yardım Aktının 502B(c)-ci bəndinə gəlincə, daşnak Qukasyanın sözlə

rinə görə, təşəbbüsü müəlliflərinin iddiasından ibarətdir ki, Azərbaycan "Qarabağda etnik təmizləmə, soyqırım siyasəti və bu siyasət daxilində insan hüquqlarını pozmaqla" bağlı ümumən dəhşətli problemlər halında" Vaşinqtondan yardım ala bilməz. Ele qətnamənin təşəbbüskarı senator Ed Marki həm bunu, həm də digər "məsələləri" vurğulayıb: "Azərbaycan hökumətinin məsuliyyətdə cəlb edilməsinin vaxtı çoxdan çatıb. Hərbi əməliyyatla Qarabağda sülh və sabitlik problemi həll olmayıb. Bu qətnamə insan haqlarını qorumaq və regionda etnik ermənilərə qarşı cinayətləri dayandırmaq üçün Azərbaycan hökumətinə təzyiq göstərir. Biz Qarabağ xalqının iradəsinə, hüquqlarını və əsas azadlıqlarını müdafiə etməliyik".

Qətnamənin digər müəllifi senator Bill Kessedi də, demək olar ki, E.Marki ilə eyni düşüncədədir: "Senatorların bu qətnaməsi Dövlət Departamentindən Azərbaycan tərəfindən törədilən insan hüquqlarının pozulması, o cümlədən, özbaşına qətlər, əsirlərə işgəncə verilməsi, etnik ermənilərin Qarabağdan deportasiyası, dini və mədəni obyektlərin dağıdılması ilə bağlı ətraflı məlumat verilməsinə tələb edəcəkdir".

Bəli, ayının min oyunu bir armudun başındadır. ABŞ-in ermənipərəst senatorlarının da məqsədi odur ki, Azərbaycan dünyada antipod kimi tanınsın. Sözügedən Xarici Yardım Aktının 502B(c)-ci bəndi üzrə alınan məlumatlar əsasında ABŞ-in hesabata aparılan ölkəyə təhlükəsizlik yardımını dayanaçaqsa, həmin ölkə sanki lənətlənmiş kimi göstəriləcək, onun ərazi bütövlüyü və suverenliyi ikinci plana keçəcək. Hətta tam əhəmiyyətsizləşəcək. Erməni lobbisinin istəyi də ele budur.

Qukasyan onu da bildirir ki, Amerikadakı erməni lobbisinin əsas vəzifələrindən biri də, guya, insan hüquqlarının pozulmasında və hərbi cinayətlərdə eli olan Azərbaycan memurlarına qarşı sanksiyaların tətbiqidir və bu, "Maqnititski sanksiyaları" adı altında rəsmiləşdirilir. Onun sözlərinə görə, Amerika qətnamələri digər ölkələrin parlamentlərinin qəbul etdikləri qətnamələrdən bir qədər fərqlidir. Yəni, ABŞ-in hüquq normaları, ümumən, fərqli xarakter daşıyır. "Məsələn, birləşə hüquq-mühafizə əhəmiyyəti olan qətnamələr var. 907-ci düzəliş sanksiyası hesab etsək, o, indiyə qədərdir, lakin biz global Maqnititski sanksiyalarının tətbiqindən də danışıraq ki, bununla bağlı təkcə ABŞ-də deyil, Avropa ölkələrində də çətinliklər yaranır. Son vaxtlar Azərbaycanı qarşı sanksiyaların tətbiqi ilə bağlı söhbətlər geniş vüsət alıb", – deyən daşnak fikrini əsaslandırmaq üçün Avropa İttifaqının Xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Josep Borrellin anti-Azərbaycan bəyanatlarının üzərində dayanıb. Ancaq o, Azərbaycana qarşı maddi, fərdi və məqsədyönlü sanksiyalar baxımından indiyədək heç bir irəliləyişin olmadığını da deyib.

Sonda onu da bildirir ki, hazırda dünyada ölkəmizə qarşı gənişmiqyaslı anti-təbliğət gedir. Haqqında söz açdığımız iki məsələ və mövcud xüsusda Daşnaksütyun partiyasının təmsilçisinin fikirləri həmin anti-Azərbaycan fəaliyyətin elementləridir. Ancaq o da görünür ki, bütün bunlar heç bir halda ölkəmizi tutduğu haqq yolundan döndərə bilməyəcək. Haqq isə Cənubi Qafqazda dinclik və əmin-amanlıq mühitinin formalaşmasıdır. Bunun yolu Ermənistanın sülhə məcbur edilməsidir. Dünyada aparılan global anti-Azərbaycan xətti işləməyə sülhün təminatına, erməni avantürası üçün zəmin saxlamağa hesablanıb. Belə yanaşma əslə qəbul edilməzdir.

Ə.RÜSTƏMOV
XQ

“Yaşıl artım” milli hədəfdir

BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) bu il Bakıda keçirilməsi qərarı Azərbaycanın “yaşıl enerji” siyasətinə global dəstəyini ifadə edir. 2024-cü ilin respublikamızda “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” elan edilməsi də vurğulanan fikrin bariz ifadəsidir. Neft-qaz ölkəsi olan Azərbaycan bu gün “yaşıl enerji” növlərinin yaradılmasını və “yaşıl enerji”nin dünya bazarlarına nəqlini enerji siyasətinin yeni prioritet istiqaməti kimi diqqətdə saxlayır.

Qeyd edək ki, bərpaulunan və “yaşıl enerji” əsasında istehsal edilən elektrikin ixracı Azərbaycanın enerji strategiyasında yeni eranın başlanmasına səbəb olub. Azərbaycanın bərpaulunan enerji potensialı da yüksək qiymətləndirilib. Məhz elə buna görə də 2030-cu ilədək elektrik enerjisinin qoyuluşu gücündə bərpaulunan enerjinin payının ölkəmizdə 30 faizə çatdırılması nəzərdə tutulub.

Yeri gəlmişkən, statistik göstəricilərə görə, Azərbaycanın bərpaulunan enerji mənbələrinin texniki potensialı quruda 135, dənizdə 157 qıçavattır. Bu göstəricilər iqtisadi potensial üzrə isə 27 qıçavat, o cümlədən külək enerjisi üzrə 3 min meqavat və günəş enerjisi üzrə 23 min meqavatdır.

Xatırladaq ki, Vətən müharibəsindən dərhal sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun, həmçinin Naxçıvanın “yaşıl enerji bölgəsi” adlandırılaraq bu istiqamətdə genişmiqyaslı işlər başlanılıb. Azərbaycanın bütün bölgələrində, eləcə də işğaldan azad edilmiş Kəlbəcər və Ağdərə rayonlarında geotermal və Günəş enerjisi ehtiyatları, Laçın, Qubadlı və Zəngilanda hidroenerji mənbələri, Şuşa, Xocavənd və Cəbrayıl da külək enerjisi, Tərtər, Ağdam, Xocalı rayonlarında isə bioenerji ehtiyatlarının səmərəli istifadə edilməsi nəticəsində ölkəmiz, ümumilikdə, “Yaşıl enerji” istehsalçısına və istehlakçısına çevrilə bilər. Artıq Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə hidroenerji potensialından fəal şəkildə istifadə edilir. Yaxın illərdə burada hidroelektrik stansiyaların gücü 500 meqavat olacaqdır ki, bu da “yaşıl enerji”yə keçid prosesinə böyük töhfədir.

Azad edilən ərazilərdə indiyədək bir sıra yarımstansiya və su elektrik stansiyaları istifadəyə verilib. Məsələn, Azərbaycan–Türkiyə–Avropa ölkələri arasındakı beynəlxalq enerji dəhlizi layihəsi çərçivəsində tikilən 330 kilovoltluq “Cəbrayıl” qovşağı yarımstansiyası istismara verilib. Həmçinin “yaşıl enerji” strategiyasına uyğun olaraq Kəlbəcər rayonunda 8,33 meqavat gücündə “Çıraq-1”, 3,6 meqavat gücündə “Çıraq-2”, 6,33 meqavat gücündə “Qamışlı”, 5,3 meqavat gücündə “Soyuqbulaq” və 3,4 meqavat gücündə “Meydan”

kiçik su elektrik stansiyalarının yenedənqurmadan sonra açılışı olub. Paralel olaraq “AzərEnerji” tərəfindən Laçında yeni tikilən 110 kilovoltluq “Qorçu” yarımstansiyasının və “Laçın” şəhər qovşağı yarımstansiyasının da açılışı həyata keçirilib. Bununla yanaşı, Laçın rayonunda yenedən qurulan 8,25 meqavat gücündə “Mışni” və 6 meqavat gücündə “Alxaslı” kiçik su elektrik stansiyaları yenedən qurularaq istismara buraxılıb.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin baş məsləhətçisi Gültac Miralievə söhbətində neft-qaz ölkəsi olan Azərbaycanın bu gün “yaşıl enerji” növlərinin yaradılması istiqamətində həyata keçirilən sərbətləndirən bəhs edərək COP29-un Azərbaycanda keçirilməsinin ölkəmizin davamlı inkişafına və beynəlxalq əməkdaşlığa sadıqlığını də vurğuladı, bu beynəlxalq tədbirin global arenada respublikamızın nüfuzunun daha da güclənməsinə müsbət təsir edəcəyini bildirdi.

G.Miralievə, həmçinin ölkəmizin namizədliyi məsələsində beynəlxalq aləmin vahid mövqedən çıxış etməsini Azərbaycanın dünyada getdikcə güclənən mövqeyinin, artan nüfuzunun ayarı göstəricisi kimi diqqət çəkdiyini xatırladı. Eyni zamanda, bildirdi ki, Bakıdakı mövcud infrastruktur (otel, nəqliyyat sistemi, hava limanı və s. baxımından) da ciddi sınaq gözləyir. Çünki Statistika Komitəsinin bu ilin əvvəlinə olan göstəricisinə görə, paytaxtımızdakı bütün otellərin günlük əsasda birləşik tutumu cəmi 24 minə, bütün Azərbaycandakı otellərin birləşik tutumu isə 56 minə bərabərdir. Yeni, rəsmi rəqəmlərdən görünür ki, COP29 üçün gözlənilən turist sayı neinki Bakının, bütün ölkənin otellərini birləşik tutumundan çox ola bilər. Ona görə də paytaxtımızın və tədbirə özündən cəmi şəhərlərdəki qəfər qonağı qarşılayaraq əvsahlıbliyi etmək üçün infrastruktur imkanlarının qısa müddətdə gücləndirilməsi zəruridir.

Hazırda ölkəmizdə “yaşıl enerji”dən istifadənin genişləndirilməsi məqsədilə Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası ilə əməkdaşlıq layihələri, o cümlədən dənizdə külək enerjisi üzrə Yol Xəritə-

si, elektrik enerjisi şəbəkəsinin gücləndirilməsi və bərpaulunan enerji ixracı planları, “yaşıl enerji”nin Xəzərdən Avropaya və Naxçıvandan Türkiyəyə ixracı, enerji keçidi, enerji effektivliyi, “yaşıl hidrogen”, elektromobillik və digər məsələlər haqqında danışıqlar aparılır. Ümumiyyətlə, “yaşıl” inkişaf və global iqlim hədəflərinə uyğun olaraq layihələrin vaxt itirmədən və səmərəli şəkildə həyata keçirilməsi məsələsi daim diqqətdə saxlanılır.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin rəsmisi söhbətində onu da əlavə etdi ki, Dördüncü Sənaye İnqilabı adlandırılan yeni dövrün əsasını təşkil edən “yaşıl enerji” ənənəvi enerji mənbələrini –daş kömür, neft-qaz kimi sahələri geridə qoyacaq: “Yeni istehsal olunan mühərriklər, maşınlar hidrogen, qaz və elektrik enerjiləri ilə işləyirlər. Yaşıl hidrogeni ixrac etmək potensialını yaratmaq üçün tərəfdaşlarımızla, dünyanın müxtəlif ölkələrindən olan şirkətlərlə əməkdaşlıq genişləndirmək zəruridir. Bərpaulunan enerji gündəliyimizi təkcə günəş, külək elektrik stansiyaları ilə məhdudlaşmayaraq, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə hidroenerji potensialımızı inkişaf etdirmək prioritet məsələlərdəndir.

Beləliklə, Azərbaycan apardığı məqsədyönlü iş, böyük zəhmət və bu sahədə qazandıqı uğurlar sayəsində İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına – COP29-a ev sahibliyi etməyə tam layıqdır.

Vaqif BAYRAMOV
XQ

Orta aylıq əməkhaqqı artıb

İlkin məlumatlara əsasən, 2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə iqtisadiyyatında muzda çalışan işçilərin sayı 1 milyon 741,8 min nəfər olub. Onların 899,1 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət sektorunda, 842,7 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstərib. Bu barədə Dövlət Statistika Komitəsi məlumat yayıb.

Bildirilib ki, 2023-cü ilin ilkin məlumatlarına əsasən, ölkə iqtisadiyyatında muzda çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı əvvəlki ilə nisbətən 11,2 faiz artaraq 933,8 manata çatıb. Hesabat ilində iqtisadiyyatın mədəniyyət, sənayesi, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də informasiya və rabitə sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı daha yüksək olub.

Muzda işləyənlərin 19,1 faizi təhsil, 18,6 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 13 faizi sənaye, 8,4 faizi əhəliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,5 faizi tikinti, 6,4 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,7 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və baliqçılıq, 2,1 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 14,5 faizi isə iqtisadiyyatın digər sahələrində məşğul olublar.

“Astara” – 5 milyard kilovat-saat enerji

2006-cı ilin fevral ayında istismara verilmiş “Astara” modul tipli elektrik stansiyası ahəngdar rejimdə fəaliyyət göstərir. Ötən müddətdə stansiyada 4,9 milyard kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal edilib.

Qeyd edək ki, Astara rayonunun Ərcivan kəndində olan stansiyanın ümumi gücü 87 meqavat olmaqla hər biri 8,7 meqavat gücündə 10 ədəd qaz porşen aqrəqatından ibarətdir. Energetika Nazirliyinin məlumatına görə, stansiyada elektrik enerjisinin istehsalı 2020-ci ildə 291,1 milyon kilovat-saat, 2021-ci ildə 309,1 milyon kilovat-saat, 2022-ci ildə 278,2 milyon kilovat-saat, 2023-cü ildə isə 286,8 milyon kilovat-saat təşkil edib.

Cari ilin yanvar ayında stansiyada 24,4 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal olunub. XQ

18 il – 4 milyon daşınmaz əmlak

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin məlumatına görə, Azərbaycanda 2006-2023-cü illərdə 3 milyon 627 min 332 daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüququ dövlət qeydiyyatına alınıb. Bunlardan 943 min 362-si ilkin qeydiyyatın, 2 milyon 683 min 970-i isə təkrar qeydiyyatın payına düşüb.

Son 18 ildə mülkiyyət hüququ qeydiyyata alınmış əmlaklardan 623 min 726-si fərdi yaşayış və bağ evi, 1 milyon 64 min 199-u mənzil, 1 milyon 783 min 97-si torpaq sahəsi, 77 min 784-ü qeyri-yaşayış sahəsi, 67 min 628-i qeyri-yaşayış obyekt, 12 min 694-ü əmlak kompleksi, 919-u isə çoxmərtəbəli yaşayış binası olub.

Ötən il ölkədə 477 min 351 daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüququ dövlət qeydiyyatına alınıb. Bu, 2022-ci ilə müqayisədə 25 faiz çoxdur.

Pambıqçılıqda yerli toxum...

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Bitkiçiliyin Təşkil və monitorinq şöbəsinin müdiri İmran Cümşüdovan mediaya bildirdiyinə görə, Azərbaycanda pambıqçılıq sahəsində qarşıda duran əsas hədəflərdən biri əkinlərin yerli toxumlar hesabına ödənilməsidir.

Onun sözlərinə görə, ölkədə hazırda pambıq əkinlərinə Türkiyə istehsalı olan toxumlar daha geniş istifadə edilir. Yerli istehsalı uyğun pambıq sortlarının yaradılması, rayonlaşdırılması və toxumçuluğun təşkilat seleksiya proqramlarında hədəf kimi müəyyən olunub. Nazirliyin Bitki Mühafizəsi və Texniki Bitkilər Elmi-Tədqiqat İnstitutunda bu istiqamətdə işlər aparılır.

İ.Cümşüdovan qeyd edib ki, 2023-cü ildə ölkənin 15 rayonunda 93,7 min hektarda pambıq əkilib və bu sahələrdə 276,3 min ton məhsul yığılıb. Ölkə üzrə sahələrin orta məhsuldarlığı 29,5 sentner/hektar təşkil edib. Ötən il 2022-ci ilə müqayisədə pambıq əkin sahəsi 10 min hektar azalıb. Bunun əsas səbəblərindən biri hər il eyni sahəyə pambıq əkinlərinin aparılmasının tövsiyə edilməməsidir. Ötən təsərrüfat ilində pambıq yığımın zamanı mütemadətə yağışların yağması məhsul itkisinə səbəb olub.

Şöbə müdiri xatırladı ki, Aqrar Subsidiya Şurasının qərarına əsasən, 2023-cü ildə istehsal edilmiş məhsula görə fermerlərə tədarük məntəqələrinə təhvil verdikləri pambığın hər tonu üçün verilən məhsul subsidiyası 180 manatdan 190 manata qaldırılıb.

XQ

Azərbaycan “Prodekspo-2024” sərgisində

Moskvanın “Exposent” Mərkəzi Sərgi Kompleksində 31-ci Ərzaq Məhsulları, İçkilər və Onların İstehsalı üçün Xammal Beynəlxalq Sərgisi – “Prodekspo-2024” öz işini davam etdirir. Rusiya Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin dəstəyi, Rusiya Ticarət və Sənaye Palatasının himayəsi ilə təşkil olunan “Prodekspo” miqyasına görə dünyanın ən böyük 10 ərzaq sərgisindən biridir. Onu da qeyd edək ki, Rusiya paytaxtında keçirilən budəfəki sərgidə 40 ölkədən 2145 şirkət iştirak edir. Sərgidə, əsasən, qida, içkilər və onların istehsalı üçün lazım olan xammallar nümayiş etdirilir.

Azərbaycan şirkətləri də Moskvanın “Exposent” Mərkəzi Sərgi Kompleksində keçirilən beynəlxalq tədbirdə fəal iştirakı ilə seçilir. İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyinin (AZPROMO) icraçı direktorunun müavini Tural Hacılinin bildirdiyinə görə, sərgi kompleksinə gələn Azərbaycan stendinə böyük marağ göstərirlər. Ölkəmizin ənənəvi olaraq hər il sərgidə iştirak etdiyini vurğulayan direktor müavini bildirib ki, bu il ölkəmizin 28 şirkəti “Made in Azerbaijan” stendində öz məhsullarını nümayiş etdirir. Sərginin ilk saatlarından etibarən ziyarətçilərin Azərbaycan məhsullarına böyük marağ göstərdiklərini bildirdən T.Hacılini onu da deyib ki, artıq təşkilatçılar və şirkətlər “Prodekspo” sərgisi ilə gələcək əməkdaşlıq məsələləri barədə müzakirələr aparılıb, təşkilatçılarla aparılan danışıqlar nəticəsində növbəti illərdə Azərbaycanın üzümçülük məhsulları və alkoqollu içkilərin təqdim olunacağı ayrıca stendin yaradılması barədə razılıq əldə edilib.

“Bu il sərgidə fərqli sahələrdən olan - qida sənayesi, kənd təsərrüfatı məhsulları, o cümlədən meyvə-tərəvəz, şərablar, qablaşdırma və digər məhsullar istehsal edən şirkətlər iştirak edir. Son illər Azərbaycanda qeyri-neft sektorunda artım müşahidə olunur. Ötən il bu sektorda əvvəlki ilə müqayisədə 10 faizə yaxın, 3,3 milyard dollar həcmində artım qeydə alınıb. Bu il də biz Rusiya bazarına, eləcə də digər ölkələrə ixracın artımını gözləyirik, – deyərək əlavə edib.

İcraçı direktorunun müavini mediaya açıqlamasında, həmçinin bildirib ki, artıq bir neçə ildir, Azərbaycan şirkətləri məhsullarını “Made in Azerbaijan” stendində təqdim edirlər. Ölkəmizdə istehsal olunan məhsulların iqtisadiyyat Nazirliyi və AZPROMO-nun dəstəyi ilə nümayiş etdirildiyini diqqətə çatdırılan Tural Hacılinin deyiyinə görə, Rusiyadan olan istehlakçılara qida sənayesi məhsulları, kənd təsərrüfatı məhsulları, o cümlədən meyvə-tərəvəz, şərablar, meyvə şirələri, zeytun yağı, quru meyvələr və s. təqdim olunur: “Rusiyalı istehlakçılar Azərbaycan məhsullarının keyfiyyətinə çoxdan bələ oduqlarını söyləyiblər. Məhz bu səbəbdən də, alıcılar Rusiya bazarlarında Azərbaycan məhsullarını daha çox çeşiddə görmək istediklərini bildiriblər”.

Yeri gəlmişkən, təşkilatçılar fevralın 9-dək davam edəcək “Prodekspo” beynəlxalq qida

məhsulları sərgisinin iki ilə yaxındır sanksiyalar altında yaşayan Rusiyanın ərzaq təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edəcəyinə ümid edirlər.

Qeyd edək ki, ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun daha da inkişaf etdirilməsi, ixracın artırılması üçün, ilk növbədə, Azərbaycanın brend olaraq tanındılmasına ehtiyac var. Bu məqsədlə ölkə Prezidentinin 2016-cı il oktyabrın 5-də yerli qeyri-neft məhsullarının “Made in Azerbaijan” adı altında xarici bazarlarda genişmiqyaslı təbliğini nəzərdə tutan fərman imzalamışdı. Sözügedən sənəd “Made in Azerbaijan” brendinin ölkə xaricində tanındılmasına və ixracın stimullaşdırılmasına məqsədlilə 10 fərqli mexanizmi – dəstək tədbirini əhatə edir. Dəstək tədbirlərindən əsli olaraq onların həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər tam və ya qismən dövlət büdcəsi hesabına qarşılınır. Azərbaycan məhsulları qeyri-neft məhsullarının ixracı ilə məşğul olan hər bir ixracatçı bu dəstək tədbirlərinə müraciət etmək hüququna sahibdir.

“Made in Azerbaijan” ölkəmizin iqtisadiyyatında qeyri-neft sektorunun çəkisini artmasına stimül verəcək önəmli təşəbbüs kimi diqqət çəkir. Prezident İlham Əliyevin bununla bağlı imzaladığı sənədlər, sözügedən sahədə görülən bütün işlərin əsas məqsədi, ölkəmizin məhsullarını dünyada tanımaq, beynəlxalq bazarlara çıxış əldə etməkdir. Son illər Azərbaycanın brend olaraq tanındılmasına isə nəticə etibarilə ölkəmizdə istehsal olunan məhsulların xarici bazarlara çıxış imkanını xeyli artırıb. Ekspertlər hesab edirlər ki, “Made in Azerbaijan” brendinin tanındılması üçün təbliğat və təşviqlə yanaşı, malların keyfiyyətinə və qablaşdırılmasına da xüsusi diqqət yetirilməlidir. Onların fikrincə, sahibkarlar dünya bazarlarına daha çox məhsul çıxarmaqla həm özləri qazanır, həm də ölkəyə valyuta axını güclənir. Eyni zamanda, Azərbaycan brendinin xarici bazarda tanındılması və təşviq edilməsi qeyri-neft sektorunun daha da

inkışafına, ölkənin ixrac imkanlarının artmasına səbəb olmaqla yanaşı, yerli biznes qurumlarına istehsal imkanlarını daha da genişləndirməyə imkan yaradır.

Artıq Azərbaycanın yerli malları xarici bazarlarda rəqabət qabiliyyəti ilə də fərqlənir. Məhz bunun nəticəsidir ki, ixracda qeyri-neft məhsullarının xüsusi çəkisi il-dən-ilə artır. Elə 2023-cü ildə ölkəmizin qeyri-neft sektoru üzrə ixracının 3,3 milyard dollara çatması da bunun bariz nümunəsidir. Sevindirici haldır ki, qeyri-neft məhsulları sırasındakı ərzaq malları üstünlük təşkil edir. İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyinin icraçı direktoru Yusif Abdullayev bildirdiyinə görə, ötən il Azərbaycandan ayrı-ayrı xarici ölkələrə 1 milyard 135 milyon dollar məbləğində aqrar və aqrar-sənaye məhsulları ixrac edilib. Onun sözlərinə görə, ümumi aqrar ixracının 878 milyon dolları emal edilmiş kənd təsərrüfatı məhsullarının payına düşüb. İl ərzində ölkədən 127,2 milyon dollarlıq xurma, 119,6 milyon dollarlıq təmizlənmiş fındıq, 57,2 milyon dollarlıq alma, 51,5 milyon dollarlıq şaftalı və nektarin, 44,6 milyon dollarlıq albalı və giləs, 30,6 milyon dollarlıq nar ixrac olunub. Əvvəlki ilə müqayisədə xurma, təmizlənmiş fındıq, alma, şaftalı və nektarin, albalı və giləs ixracında artım qeydə alınıb. Bununla yanaşı, ötən il ölkədən 257 milyon dollar məbləğində emal olunmuş kənd təsərrüfatı məhsulları ixrac edilib.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin hazırladığı “İxrac icmalı”nın yanvar sayına əsasən, keçən il Rusiya Federasiyasına 1,1 milyard dollar, Türkiyəyə 783,9 milyon dollar, Gürcüstana 332,5 milyon dollar, İsveçrə Konfederasiyasına 175,3 milyon dollar, Qazaxıstana isə 95 milyon dollar dəyərində qeyri-neft sektoruna aid mallar ixrac olunub.

Mirbağır YAQUBZADƏ
XQ

Ustad aşığılarımız

“Yada salarsanımı Aşiq Cəlalı?..”

Kəndimizin mərkəzində hündür bir dərəyin üstündəki səsgücləndiricidən könlülləri oxşayan saz havaları dalğa-dalğa dağların, dərələrin qoynunda əks-səda verib, hər tərəfə yayılırdı. Otların göyərən, çiçəklərin gülən vaxtı həmin saz havaları yaz havasına qarışib ruhumuzu oxşayırdı. Sazın sinəsindən qoparılan səslər səhər havasının təmizliyində ürəkləri ovundururdu.

Sağlığında üzünü görmədiyim aşiq Cəlal Qəhrəmanovun sazının səsinə uşağ vaxtı ilk dəfə Ballı dərədə quzu otaranda eşitdim. O səsin, o havacatların bənzeri yoxdur. Bu gün də sazi gözəl dilləndirənələr var. Amma onun sazının səsinə bənzməyən səslər eşitməmişəm. Ozan-aşiq sənətimizin saz və səslərdə özünün, özünün, özünün təkrarsızlığı ilə yaşayır Aşiq Cəlalın incə oxvarlı "Dubeyti'si", "Gərayli'si", "Sarıtel'i"...

Aşiq Cəlalın "Ruhani"sində sanki bir qulun çıxır, bir köhlən kişneyir. Onun sazından qoparılan gəngəllilik, həngirlik, ləngirlik-səngirlik "Ruhani" də vurğunlarının yaddaşındadır. Çöldə, örüşdə, Şamilin qarovul yerinin həndəvərində sürünü örüşə yayın çobanın aşiq Cəlalın çağısından vətəndə gəlib dediyi sözləri hələ də unutmamışam: "Ayə, qadının aldıgımın sazi elə bil, ürəyimin içində çalər"...

...Əlimdəki balaca radioqəbulədiçi oxumağında idi. Azərbaycan radiosuundan Aşiq Cəlalın ifaları Vətənin qırağında qalan yerlərinə – Borçalı çökəyində dalğa-dalğa yayılırdı. Bir-birinə mətərisdənmiş aranı yolu, dağ yolu ta qorabışən ayın son günlərindəki aranı dağa, dağı arana daşıyırdı. Faxralıdan adlayıb Yırğaçayın üzərində oynayan işımlar lap uzaqlarda göz işlədikcə uzanan Qaraxaç

yaylağına qədər köç yolunun üstü ilə kələğayının ağ yelən kimi, sanki sazın səsinə vətəndə gələrək titrəyirdi. Çöldün, çəməninin, atırmaz yaylaq yerlərinin sükutuna saz layla deyirdi. Qartalların uçuşunu da, ceyranların qaçışını da telli sazın səsinə qatmışdı Aşiq Cəlal.

İncəli Aşiq Cəlalı Qazaxda, Gəncəbasarda, Borçalıda, ümumiyyətlə, Vətənimizin hər yerində sevilir. O, sənətini sevdire-sevdire yaşayıb, sonra dünyadən köçüb. El-obasının saz sevdalılarını aşiqin xatirəsinə əziz tuturlar. Ağır el yığnaqlarında onu yada salırlar. Xatirəsinə şeirlər yazılıb. Ustadı Aşiq Avdının Aşiq Cəlalı ithaf etdiyi şeirlər aşığıqların dilinin əzbəridir:

**Bu saray bir də yapılmaz,
Kərəm düşdü, mil qırıldı.
Cəlalım bir də tapılmaz,
Çığır itdi, yol qırıldı.
...Gətdi ömrümün yazından,
Heç doymadım avazından.
Aşiq Avdının sazından
Pərdə düşdü, tel qırıldı.**

Aşiq Cəlalın özünün də İncəyə yazdığı qoşmasının zər misrasından, hər misrasından doğma yurdlarımız boylanır. Nur camallı, şivəsi ballı, xoş xəyallı İncə dərəsi Aşiq Cəlalı adadilər kimi dinləyir:

**Sənin ellərindən bilim əhvalı,
Bəlkə varlığımın dəyişə halı,
Yada salarsanımı Aşiq Cəlalı,
Ay Aşiq Cəlalı İncə dərəsi?!**

Aşiqin bu bəndi kimi, bir çox qoşma, gəraylı, divanı və təcnisləri, dəyişmələri, eləcə də "Qaratel və Aşiq Cəlal" dastanı məclisdən-məclisə dolaxır. Bədii irsindən seçmələri "Sədəfli saz, məni dindir" kitabında işıq üzə gətirilib.

Ömrüylüyündən: Cəlal Qəhrəmanov 1928-ci ildə Qazax rayonunun Kəmərlı kəndində ziyalı ailəsində doğulub. Ustad Aşiq Avdı Qaymaqlının məclislərində müntəzəm iştirak edib, onun şagirdi olub. Aşiqin 20-dən çox saz havası Azərbaycan radiusunun "Qızıl fond"una daxil edilib. Özünün "Cəlalolu" saz havasını yaradıb.

O, 1978-ci ildə vəfat edib. Kəmərlı kənd qəbristanlığında dəfn olunub. Ruhü şad olsun...

**Həzi HƏSƏNLİ,
şair-publisist**

Təsviri sənət

Rusəsilli, Azərbaycan ruhlu rəssam

Təsviri sənət tariximizdə iz qoymuş sənətkarlardan biri də Əməkdar rəssam Gennadi Brijatyuk olub. Abşeron rəssamlıq məktəbinin yetirməsi kimi tanınmış firca ustası yaradıcılıq ezamiyyətlərinə maraq göstərməyə də, bir çox əsəri xarici ölkələrdə sənətsevərlərin şəxsi kolleksiyalarını bəzəyir.

Gennadi Brijatyuk 30 yanvar 1935-ci ildə Gəncə şəhərində hərbi ailəsində dünyaya göz açıb. Erkən çağlardan təsviri sənətə maraq göstərib. O, orta məktəbi bitirdikdən sonra Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbində oxuyub. Sonra ali təhsil almaq arzusu ilə Moskvaya getməyə, antirealist ruhlu mövqeyinə görə imtəhana buraxılmayıb və Azərbaycana qayıdıb.

Gennadi yaradıcılıq fəaliyyətinə ilkin olaraq gül təsvirləri çəkməklə başlayıb. O, peyzaj təsvirlərinə xüsusilə gənş yer ayırırdı. Həmin əsərlərin əksəriyyəti Abşeron təbiəti ilə bağlıdır. İstedadlı rəssamın müxtəlif illərdə çəkdiyi "Bahar", "Yay motivi", "Köhnə şəhər", "Neft

mədənlərində", "Qırx pilləkən", "Qırmızı damlı ev" və sair əsərləri sənətsevərlər tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Sənətşünas, Əməkdar incəsənət xadimi Ziyadxan Əliyev rəssamla bağlı araşdırmasında yazır: "Çağdaş rəngkarlığımızın tanınmış simalarından çoxunun gerçəkliyə, milli bədii-estetik dəyərlərə və rəng plastikasına münasibətlərində "Brijatyuk ruhu" görünməkdədir. Onun çağdaş rəssamlığımızın milli ruhda inkişafına böyük təsiri oldu... Yaradıcılığı boyu əsərlərində özünün dünyaya gerçəkçi-realist baxışının klassik tutumu ilə yanaşı, miniatürsayağı ümumiləşdirmələr sərgiləyən və ən nəhayət, onu əhatə edən məkana mü-

cərrəçdi gözü ilə baxan Gennadi Brijatyukun estetik saxlıncından şərqli ruhu duyulmaqda idi".

G.Brijatyukun əsərləri Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Mütəbir İncəsənət Muzeyi, Rusiya Rəssamlar İttifaqında, habelə ölkəmizlə yanaşı, ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, İtaliya, Türkiyə və Almaniyada şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır. Rəssamla şəxsi tanışlığı olan fotoqraf Hüseyn Hüseynzadə 40 il ərzində onun 300-dən çox tablousunu əldə edə bilib.

Tanınmış sənətkar rəssamlıqla yanaşı, poeziyaya da maraq göstərən, maraqlı şeirlər qələmə alıb. Ancaq əsərlərini nə mətbuatda, nə də kitab şəklində çap etdirməyib. Əməyi yüksək qiymətləndirilən firca ustası 1992-ci ildə "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar rəssamı" fəxri adına layiq görüldü.

Rəssam ömrünün son illərini Bakıda, İstiqlaliyyət və Şeyx Şamil küçələrinin kəsişməsində yerləşən şəxsi emalatxanasında keçirib. Bir sıra ölkələrdən qonaqlar qəbul edib: Tretaykov Qalereyasının (Rusiya), Şotlandiya Kral Qalereyasının nümayəndələri, türk kolleksiyaçı Nahid Kabakçı, Yeni zelandiyalı rəssam Mirey Abraxamsonla görüşüb, mübadilələr aparıb.

Fransız kinorejissor Jak Deyvis Gennadi Brijatyuk haqqında film çəkib. Professor Ziyadxan Əliyevin 2019-cu ildə rəssama həsr etdiyi "Gennadi Brijatyuk və onun mədəni dəyərlər dünyası" adlı kitabı işıq üzə gətirib. Əsərləri ilə Abşeron rəssamlıq məktəbinin zənginləşdiren Gennadi Brijatyuk 11 iyun 2008-ci ildə Bakıda vəfat edib.

Savalan FƏRƏCOV

Gənc yazarın ilk "Ayaq səsləri"

Azərbaycan Milli Kitabxanasında "Xalq qəzeti"nin əməkdaşı, gənc yazar Rizvan Fikrətoğlunun yeni tərtibatda və dizaynda nəşr olunmuş "Ayaq səsləri" kitabının təqdimat mərasimi keçirilib.

Milli Kitabxananın direktoru, professor Kərim Tahirov iştirakçıları Azərbaycan Gəncləri Günü münasibətilə təbrik edib və bayrama həsr olunan tədbirdən danışdı. O qeyd edib ki, Rizvan Fikrətoğlunun yeni kitabının müzakirəsi də bu sıradadır. Direktor gənc yazara yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıb.

Tədbirdə kitabın redaktoru və ön sözünün müəllifi Əli Nəcəfxanlı təqdim olunan povestin haqqında geniş məlumat verərək əsərin bədii məziyyətlərindən bəhs edib. "Xalq qəzeti"nin multimedya şöbəsinin müdiri Səbuhi Məmmədov, yazıçı Zaur Ustac, "Xalq qəzeti"nin əməkdaşı İlqar Həsənov, "Aytam" Uşaqların Mədəni Maarifləndirilməsi İctimai Birliyinin sədri Aygün Zamanlı, "Gənclərin Təhsili" İctimai Birliyinin sədri Asim Vəliyev çıxış etdilər. Gənc yazar Rizvan Fikrətoğluna "İsa Muğanlı" mükafatı təqdim olunub. Tədbirin davamında "Ay-

tam" İctimai Birliyinin bədii qiraətçiləri Rəbiyyə Bayramova və Rafael İsgəndərov şeir səsləndiriblər.

Rizvan Fikrətoğlu tədbir iştirakçılana və Milli Kitabxananın rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib. O, kitabını avtoqrafla oxucularına ərməğan edib. Sonra gənc

Ölkəmizi dünyaya tanıdanlar

1987-ci ildə Bakıda ziyalı ailəsində dünyaya gələn Atilla Əskərov Səbəylı rayonundakı 6 saylı orta məktəbin məzunudur. Azərbaycanın nümunəvi və milli məktəblərindən biri olan bu təhsil ocağı öz görkəmli məzunları ilə ad-san qazanmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu məktəbin ən məşhur məzunudur.

NASA-dakı gənc azərbaycanlı mühəndis

Atilla Əskərov İstanbul Texniki Universitetinin mexanika fakültəsini başa vurduqdan sonra təhsilini Vaşinqtondakı Virciniya Texniki Universitetində davam etdirir. Daha sonra Amerikanın ən tanınmış elm məbədlərindən biri olan Corc Meyson Universitetində elektronika mühəndisliyi üzrə magistraturanı bitirir. Gənc mütəxəssis bir neçə il məşhur "Deloitte" və Beynəlxalq Peyk Rəhbəri Təşkilatı "Intelsat" (The International Telecommunications Satellite Organization) kimi şirkətlərdə mühəndis olaraq çalışır.

ABŞ Milli Aeronavtika və Kosmos İdarəsi – NASA ilə əməkdaşlığı isə sadə bir məlumatdan başlayır: 2016-cı ildə vakansiya elanına cavab olaraq şəxsi məlumatlarını NASA-ya göndərmiş və heç bir həftə keçməmiş müsahibəyə dəvət edilmişdir. Müsahibə zamanı texniki bilik və bacarıqlarını üstün şəkildə sərgiləyən Atilla çox keçmədən NASA-dan iş təklifi alır. Proses bu qədər sadə görünməyə də, Atillanın özü də vurğulayır ki, əsas məsələ bir mütəxəssis olaraq lazımı tələblərə cavab verməkdir.

Və beləliklə, Atilla kosmos sahəsində olduqca böyük nailiyyətlər qazanmış NASA-da işə qəbul edilir. Təxminən, 2 milyard dollardan çox dəyəri olan və NASA-nın 2023-cü ildə kosmosa göndərəcəyi və ilk layihə olaraq 2027-ci ildə kosmosa göndərilməsi planlaşdırılan RST (Nancy Grace Roman Space Telescope) teleskopunun WFI (Wide Field Instrument) detektor elektronikasının mühəndisi kimi fəaliyyətə başlayır. 2022-ci ildən etibarən isə RST ilə yanaşı OSAM-1 (On-orbit Servicing, Assembly and Manufacturing 1) layihəsində işləyir. İki layihədə çalışmaq xeyli çətin olduğuna bildiren Atilla bu işin öhdəsindən uğurla gəlməyi də bacarır.

Atilla qəzetimizə müsahibəsində bildirir:

– NASA-da işləmək hər kəsə müyəssər ola bilər. Əvvəla, bunu istəmək, arzulamaq lazımdır. Ayrıca götürüldükdə bunun üçün təkə arzusu kifayət deyil, daha bir neçə şərti yerinə yetirməlisən. Ən birincisi, mükəmməl təhsil görmüş mühəndis olmalısən. Mühəndisliyi bütün varlığınla sevməlisən, əks halda bütün zəhmətin boşға gedər.

Mükəmməl bir mühəndis olmaq üçün hər an inkişaf edən texnologiyaya ilə ayaqlaşmalısən. Bu, vacib məsələdir və mühəndis üçün həyatı əhəmiyyət daşıyır. Bunun üçün sürəkli şəkildə oxumalı, öyrənməli, yeni proqramları mənimsəməli, yenilikləri təqib etməlisən. Nəhayət, nəzəri biliklərlə yanaşı, hər bir mühəndis praktikada problemi sürətli həll etmə, yaradıcı və analitik düşünmə, mürəkkəb sistemləri təhlil etmə qabiliyyəti qazanmalıdır.

Namiq QƏDİMOĞLU
XQ

Hər kitab bir dünyadır

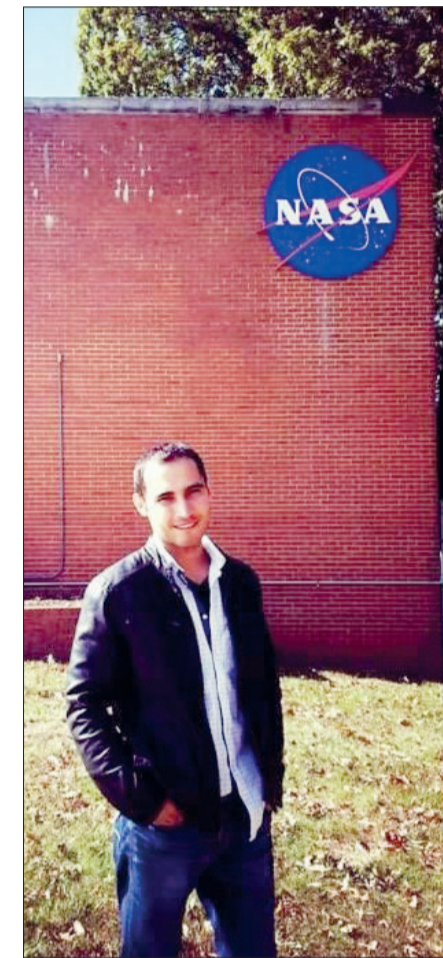
Bu günlərdə "Vaqif Bəhmenli. ƏSƏRLƏR" çoxcildliyinin 7-ci cildi işıq üzə gətirilib.

Ünlü qələm sahibi, görkəmli şair, tərəcə, publisist, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin və Avrasiya Yazarlar Birliyinin üzvü, Rəşad Rza adına beynəlxalq mükafat laureatı, Əməkdar mədəniyyət işçisi Vaqif Bəhmenli şeir və məqalələrdən ibarət 50-dək kitabın müəllifidir. Onun əsərləri italyan, rus, özbək, ukrayna, türk, alman, ingilis, türkmən, gürcü, fransız, fars dillərinə çevrilib.

Xatırladaq ki, çoxcildliyin əvvəlki 6 cildinə Nizami Cəfərov, Nizaməddin Şemsizadə, Bədirxan Əhmədli, Rahid Ulusel, Elnarə Akimova, Qulu Ağsə və Qulu Mahərrəmlı ön söz yazıblar. 7-ci cild isə təntiqçi Bədi Əlibəylinin "Vaqiflərlə dünya dolu..." adlı hədsiz dəyərli məqaləsi ilə açılır. Kitabda şairin lirikasına geniş meydan verilib.

Ə.DOSTƏLİ
XQ

Qeyd edək ki, NASA-nın RST layihəsində çalışan əməkdaşların adları yazılan lövhə teleskopun instrumentinin kənar panelinə həkk olunub. Bu əməkdaşlar sırasında həmyerlimiz Atilla Əskərovun adı da var. Ən böyük arzusunun kosmosa uçumaq olduğunu söyləyən Atilla "ehtimal ki, adım məndən öncə kosmosa gedəcək" deyir və gülür.

Azərbaycanın və azərbaycanlıların böyük potensialı olduğunu söyləyən mühəndis hər bir istedadlı gəncin böyük mütəxəssis ola biləcəyini bildirir, bunun üçün yaxşı təhsil almağı və inamlı olmağı tövsiyə edir.

Qeyd edək ki, Atilla məşhur türko-loq alim Ramiz Əskərin ailəsində dünyaya gəlib. Ramiz müəllim Bakı Dövlət Universitetinin professorudur. "Şöhrət" və 2-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordenləri ilə təltif olunub, Əməkdar jurnalistdir. Anası Solmaz xanım Atillanın bitirdiyi 6 saylı orta məktəbdə müəllim işləyib. İki dəfə "İlin müəllimi" seçilən və Əməkdar müəllim adına layiq görülən Solmaz xanım 2020-ci ildə vəfat edib. Atillanın böyük bacısı Leyla jurnalistdir, kiçik bacısı Ayla isə Ankara Universitetinin məzunudur, hazırda Türkiyədə həkim işləyir.

Namiq QƏDİMOĞLU
XQ

BEYNƏLXALQ HƏYAT

Taker Karlson niyə söz azadlığının qurbanına çevrilir?

Həm də “demokratiyanın beşiyi” sayılan ABŞ-da

Tanınmış amerikalı jurnalist və teleaparıcı Taker Karlsonun ötən həftə Rusiyanın paytaxtı Moskvada görünməsi və bu ölkənin prezidenti Vladimir Putinlə müsahibə almaq istəməsi xəbəri ildırım sürətlə beynəlxalq kütləvi informasiya vasitələrinin baş xəbərinə çevrilib.

Bu günlər dünyanın əksər populyar media resurslarının şərhlərində, xəbərlərində, manşetlərində adı keçən jurnalist Taker Karlson kimdir? Onu bu qədər məşhurlaşdıran nədir? Söz azadlığının və demokratiyanın az qala “atası” sayılan ABŞ-da nə üçün bir qisim insanlar bu söz azadlığı aşiqinə qara yaxmaqda, təzyiqlə göstərməkdə və hədələr gəlməkdə, bir çoxları isə ciddi-cəhdle onu müdafiə etməkdə, təhlükəsizliyinin qayğısına qalmaqdadırlar?

Bu və digər suallara cavab axtarmaq üçün internet resurslarına baş vurmali olduq. Medianın “öz balası” haqqında yazdıqlarına əsasən Taker Karlson 16 may 1969-cu ildə ABŞ-ın San-Fransisko şəhərində anadan olub. Atası “Amerikanın səsi” radio şirkətinin direktoru, İctimai Yayım Korporasiyasının prezidenti və ABŞ-ın Seyşel adalarında səfiri olub. 1992-ci ildə Karlson Triniti kollecinin tarix fakültəsini bitirib. Sonra Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsində (MKI) işə qəbul olunmaq istəyib. İmtina cavabı alandan sonra jurnalistika ilə məşğul olmağa başlayıb.

Karyerasına “Policy Review” jurnalında faktların yoxlanılması mütəxəssisi kimi başlayan Karlson, sonra “Arkansas Democrat-Gazette” qəzetində, 1995-ci ildə isə “The Weekly Standard” jurnalına işə düzəlir. 1999-cu ildə Texas ştatının qubernatoru kiçik Corc Buşdan müsahibə alır. Jurnalist siyasətçinin 1998-ci ildə Texasda edam edilən Karl Fey Takeyə istehza ilə gülməsinə göstərən sitatını olduğu kimi dərc edir. Bu müsahibə kiçik Corc Buş prezident seçkisi kampaniyasında əsl anti-reklama çevrilir və namizəd sonra özü bəyan edir ki, Taker Karlson onun ölüm hökmünə münasibətini düzgün başa düşməyib.

Bundan sonra Taker Karlson “New York in Reader’s Digest” jurnalında icmalçı olur və “Esquire”, “Slate”, “The Weekly Standard”, “The New Republic”, “The New York Times Magazine”, “The Daily Beast” və “The Wall Street Journal” nəşrləri üçün məqalələr yazır.

Nəhayət, 2016-cı ilin noyabrında Taker “Fox News” telekanalında dünyalarca məhurlaşan özəl “Tucker Carlson Tonight” şousunu aparmağa başlayır. Verilişin təqdimat epizodu 3,7 milyon izləyici toplayır. 2018-ci ilin oktyabrında “Tucker Carlson Tonight” praym-taymda kabel televiziyaalarnın xəbərlər şousu reytingində ikinci yere qalxır. Artıq həmin ildə Taker Karlsonun şousu baş verən hadisələrə obyektiv ironik münasibətindən ABŞ siyasi isteblişməntini qıcıqlandırmaya başlayır. 2018-ci ilin sonunda isə jurnalistin “emiqrasiya Amerikanı daha yoxsul, çirkli və daha parçalanmış” vəziyyətə gətirir bəyanatından sonra reklam-verənlər verilmiş bloklayırlar.

2019-cu ilin dekabrında “Playboy” jurnalının modeli Karen Makdual Taker Karlsonun onu öz şousunda Donald Trumpdan dələduzluq yolu ilə pul almaqda günahlandırdığı üçün “Fox News”u məhkəməyə verir. Lakin onun iddiası rədd edilir. 2020-ci ilin iyun ayında jurnalist “The Daily Caller”dəki aksiyasını satır. 2020-ci ilin oktyabrında Karlsonun şousunun izləyicilərinin sayı 5,3 milyon keçir.

2020-ci ilin noyabrında 2021-ci ilin yanvarına qədər jurnalisti və “Fox News”un digər aparıcılarını “Dominion Voting Systems” şirkətini 2020-ci il prezident seçkilərində Donald Trumpın uduzması üçün səsvərmə məşinlərinə “əməl etməkdə” ittiham edirlər. 2021-ci ilin martında şirkət “Fox News”-u məhkəməyə verib böhtana görə 1,6 milyard dollar təzminat tələb edir. Nəticədə telekanal səsvərmə aparatının istehsalçısına məhkəmədən kənar 787,5 milyon dollar ödəməli olur. Bu iş ABŞ tarixində böhtana görə mediadan alınan ən böyük təzminat hesab olunur.

2023-cü il aprelin 24-də Taker Karlson və onun şousunun icraçı prodüseri “Fox News”-dan qovulurlar.

2023-cü ilin mayında Karlson şousunu X sosial şəbəkəsində (keçmiş “Twitter”) aparmağa başlayacağını elan edir. İlk şousu 2023-cü il iyunun 6-da efirə buraxılır. Bu şouda ABŞ-ın yerdənəkar kosmik gəmisi və onun pilotunun tapıldığı, eləcə də Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenskinin xristianları təcib etməsi ittihamı səslənir. Taker Karlson həmçinin bəyan edir ki, 11 sentyabr terror aktı ilə bağlı həqiqətlər hələ də məxfi saxlanılır.

Jurnalist Taker Karlson mühafizəkar baxışları ilə seçilir. O, odlu silaha nəzarətin və abortun əleyhinə qarşı çıxır. Bəyan etdiyi fikirlərə görə, o, həmçinin irqçilik, seksizm və LGBT-yə nifrətdə ittiham olunur. İqtisadiyyatda proteksionizm siyasətini dəstəkləyir. Taker, ABŞ-ı İŞİD-i məğlub etmək üçün Rusiya ilə əməkdaşlığa çağırır və Suriya prezidenti Bəşər Əsədin devrilməsinə qarşı çıxışlar edir. O bəyan edir ki, Rusiya ABŞ üçün ciddi təhlükə deyil. Jurnalist həmçinin Rusiya Federasiyasının 2016-cı ildə Amerikada keçirilən prezident seçkilərinə müdaxilə ittihamlarına qarşı çıxıb və ABŞ-ın Ukraynaya hərbi yardımını kəskin pisləyib.

Taker Karlson “Siyasetçilər, ələltilər və parazitlər: kabel TV xəbərlərində mənim sərgüzaştılarım” (2003), “Axmaqlar gəmisi: eqoist hakim sinif Amerikayı necə inqilaba aparır?” (2018) və “Uzun slayd: Amerika jurnalistikasında otuz il” (2021) kitablarının müəllifidir.

Bu, hazırda bütün dünya mətbuatının Rusiyaya səfəri haqqında danışdığı Taker Karlsonun qısa tərcümeyi-halidir. Bəs ABŞ-ın hakim siyasi elitasının xoşuna gəlməyən nədir? Əlbəttə, siyasi elitanın “hamı üçün” hesab etmədiyi həqiqəti jurnalistin üzə çıxarmaq və söyləmək cəsarəti? Bəs İraqda, Liviyada, Yuqoslaviyada, Suriyada demokratiya, vicdan, əqidə və söz azadlığını “təmin etmək” naminə bombalar tökən ABŞ-ın özündə nədən Taker Karlsonun “dilini kəsməyə” qalxıblar? İnanmaya bilərsiniz, amma Taker Karlson özü bunu söyləyir.

Rusiyaya məhz Prezident Vladimir Putindən müsahibə almaq üçün gəldiyini açıqlayan jurnalist deyir: “Putindən müsahibə almağa ona görə gəldim ki, amerikalıların əksəriyyəti Rusiyada və Ukraynada nə baş verdiyindən xəbərsizdirlər. Mühərribə başlayandan iki il keçməsinə baxmayaraq, əksər amerikalıların heç bir informasiyası yoxdur. Onların regionda nə baş verəməsi haqqında real təsəvvürləri belə yoxdur”.

Buna qədər amerikalı politoloq Con Varoli Karlsonun Rusiya lideri ilə gözlənilən müsahibəsi fonunda ABŞ-dakı sət senzurdan danışmış. O qeyd edir ki, ABŞ-da informasiya məkanı 99 faiz hakim təbəqənin və Ağ evin nəzarətindədir. Onun sözlərinə görə, siyasətçilər insanlara təbliğatdan fərqli başqa heç bir məlumat öyrənməyə imkan vermir.

Karlson onu izləyənləri arxayın etmək üçün bildirib ki, İlon Mask X sosial şəbəkəsində onun Putinlə müsahibəsini bloklayacaq. Karlson deyir: “Amerikalı milyarder İlon Mask bu müsahibəni X platformasında yayımlamağa mane olmayacağını söz verib. Biz buna görə ona minnətdarıq. Qərb hakimiyyətləri isə, əksinə, çox güman ki, bu videonu digər az əhəmiyyətli platformalarda senzura etmək üçün əllərindən gələni edəcəklər. Onlar nəzarət edə bilmədikləri informasiyalar-dan qorxurlar”.

Taker Karlsonun Moskvaya gəlişi xəbərini alan ABŞ siyasi hakimiyyətinin bezi nümayəndələri onun geri dönüşünə qadağa qoyulmasını tələb ediblər. Lakin jurnalist Brayan Kraşenşteyn Putinlə mümkün müsahibəsi səbəbindən Karlsonun ABŞ-a girişinin qadağan edilməsi təklifini kəskin tənqid edib və İlon Mask bunu şərh edərək, jurnalistlə tam razı olduğunu bildirib. Amerikalı politoloq Uilyam Kristol da oxşar ideya ilə çıxış edib.

Karlson özü isə Ağ evi Rusiya lideri ilə müsahibəni pozmağa çalışmaqda ittiham edərək deyib ki, “Ağ ev iki dəfə onun Vladimir Putinlə müsahibəsini pozmağa cəhd edib. İlk dəfə bu, üç il əvvəl, ikinci dəfə – indi, Moskvaya səfər ərzində baş verib”.

Taker Karlson yazır: “Söz azadlığı bizim təməl haqqımızdır, biz inandığımızı söyləmək hüququ ilə doğulmuşuq. Ağ evdə kimin olmasından asılı olmayaraq, bu hüququ əlimizdən almaq olmaz. Ancaq onlar bütün hallarda buna cəhd edirlər”.

Keçmiş “Fox News” aparıcısının sözlərinə görə, təxminən, üç il əvvəl ABŞ Prezidenti Co Baydenin administrasiyası onun komandasının SMS yazışmalarını casusluq yolu ilə izləyib və sonra Karlsonun Rusiya liderindən müsahibə almaq planlarını pozmaq üçün onların məzmununu öz nəzarətləri altında olan KİV-ə sızdırıb. Karlson əmin edir ki, Amerika hakimiyyəti ötən ay da eyni addımı atıb, lakin Moskvaya budəfəki səfərinə mane ola bilməyib.

Taker Karlson qətiyyətlə bildirir ki, ABŞ administrasiyası uzun illər ərzində media vasitələrinin məzmununa “nəzarət etmək üçün çox aqressiv cəhdlər” edib. ABŞ Dövlət Departamentinin sözcüsü Metyu Miller öz növbəsində Karlsonun Rusiya Prezidentindən müsahibə alınmasını kəskin pisləyib və onun tərəfdaşları dəfələrlə qalmaqların mərkəzində olublar, lakin cəzasız qalıblar. Alen Simonyanın həyat yoldaşı tərəfindən idarə olunan “FreeNews” telekanalı bir neçə aydır ki, Ermənistan Televiziya və Radio Yayımaları Şəbəkəsinə aylıq 1,5 milyon dram (3,7 min dollar – red.) ödəmir. Hazırda “FreeNews” televiziya şirkətinin borcu 23,3 milyon dramdır (57,7 min dollar – red.) Bu məlumatların açıqlanmasından sonra da Simonyan ailəsi rəsmi statuslarından istifadə edərkən dövlətin borcunu ödəmir.

Bundan əlavə, Alen Simonyanın qardaşının həyat yoldaşı Ani Gevorqyanın bir neçə gün əvvəl həbs edildiyi bildirilir. Hüquq-mühafizə orqanlarının məlumatına görə, o, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadədə ittiham olunur. Bütün bunlar, əlbəttə ki, hakim partiyanı narahat edir, çünki Alen Simonyan ətrafında yaranmış bu korupsiya qalmaqalı iqtidar komandasının reytinginə zərbə vurur. Hətta bezi partiya üzvləri Nikol Paşinyan qarşısında Alen Simonyanın istefası məsələsini də qaldırıblar. Keçən ilin aprelinde Alen Simonyanın İrəvanın mərkəzində vətəndaşa təcibləşməsi və ictimaiyyətin kəskin reaksiyasını əsas gətirən hakim partiyanın nümayəndələri Simonyanın iqtidardan uzaqlaşdırılmasını istəyirlər.

“Hrparak” qəzeti isə yazır ki, “sorroşçular” Ermənistan hökumətinin rusiyayönü qanadı ilə döyüşməyə başlayıblar: “Ermənistanın iqtisadiyyat nazirliyindəki qalmaqalı sui-istifadə tarixinin hədəfi əslində nazir Vaan Kerobyanıdır və həmin gün milli təhlükəsizlik xidmətinin onun rəhbərlik etdiyi nazirlikdə istintaq hərəkatları aparılması barədə ona məlumat verilməyib”. Qəzetin yazdığına görə, nazir Kerobyan bunu biləndə deyib ki, irəli sürülən it-

Ermənistan hakimiyyətində daxili çəkişmələr getdikcə dərinləşir. “Joxovurd” qəzeti yazır ki, Ermənistan parlamentinin spikeri Alen Simonyanla Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan arasında pərdəarxası mübarizə gedir. Nəşrin məlumatına görə, mübarizə açıq hücumlar və korupsiyada ittihamlar formasında aparılır. “Joxovurd” iddia edir ki, Simonyan baş nazir Nikol Paşinyan qarşısında Qriqoryanın rolunu aşağılamağa çalışır, ikincisi isə hüquq-mühafizə orqanlarının diqqətini cəlb edən “Synergy” şirkətinin tenderində spiker ailəsinin üzvlərinin iştirakına diqqət çəkir. Hökumət nümayəndələrinin siyasi çəkişmələrini şərh edən erməni ekspertlər isə bildirirlər ki, didişmə “sorroşçular” ilə hökumətdəki ruspəst qüvvələr arasında gedir və birincilər Rusiya ilə münasibətlərin saxlanması üçün dəstəkləyənləri Ermənistanın siyasi arenasından süpürüb atmağa çalışırlar.

“Joxovurd” qəzeti yazır ki, 2026-cı il seçkiləri ərzində Ermənistanın güc dairələrində qızgın mübarizə başlayıb. 2026-cı il seçkiləri ərzində hakimiyyət daxilində mübarizə gətdiyini vurğulayan qəzet əlavə edir ki, parlament sədri Alen Simonyan, təhlükəsizlik

tihamlar heç bir faktla sübut edilə bilməyir. Bəzi məlumatlara görə, istintaq orqanı cinayətin “izinini” nazirə çatması, təqsirləndirilən şəxslərin onun əleyhinə ifadə verməsi üçün hər şeyi edir. Bu, Kerobyanın dediyi kimi, ona qarşı irəli sürülən ittihamlara “faktlar əlavə edəcək”.

Ermənistan hakimiyyətində qarşıdurma dərinləşir

şurasının katibi Armen Qriqoryan və bir neçə başqaları özlərini Nikol Paşinyanın varisi kimi təqdim etməyə başlayıblar. “Joxovurd”un yazdığına görə, A.Simonyan Rusiyanın, A.Qriqoryan isə Qərbin dəstəyi ilə mübarizəyə girişiblər və bunu o qədər ciddi qəbul ediblər ki, səhnə arxasında bir-birinə çamur atırlar. Bu günlərdə hakim “Mülki müqavilə” partiyasında Alen Simonyanın məcburi istefası məsələsi qızgın müzakirə olunur. Partiya üzvlərinin sözlərinə görə, Alen Simonyan və onun tərəfdaşları dəfələrlə qalmaqların mərkəzində olublar, lakin cəzasız qalıblar. Alen Simonyanın həyat yoldaşı tərəfindən idarə olunan “FreeNews” telekanalı bir neçə aydır ki, Ermənistan Televiziya və Radio Yayımaları Şəbəkəsinə aylıq 1,5 milyon dram (3,7 min dollar – red.) ödəmir. Hazırda “FreeNews” televiziya şirkətinin borcu 23,3 milyon dramdır (57,7 min dollar – red.) Bu məlumatların açıqlanmasından sonra da Simonyan ailəsi rəsmi statuslarından istifadə edərkən dövlətin borcunu ödəmir.

Xüsusilə, “ağıllı bağlar” adlanan kənd təsərrüfatı proqramı ilə bağlı ikinci işin başlanmasını irəli sürən məlumatlara görə, dövlət xüsusilə böyük itkilərə məruz qalıb – təxminən 240 milyon dram (593 min dollar – red.)

Bununla yanaşı, “Hrparak” vurğulayır ki, Soros hökumətinin səhmdarları, avropalılar tərəfindən maliyyələşdirilən müxtəlif kölgəli şəxslər çoxdan hökumətin rusiyayönü qanadı ilə şiddətli mübarizəyə başlayıb və artıq bir neçə aydır ki, nazir Kerobyanın adını yayırlar: “İddialara görə, onların fikrinə, nazir Qərbin sanksiyalarından yan keçərək Ermənistanı dəstəkləməyə və Ermənistan vasitəsilə Rusiyaya qadağan olunmuş malların ixracına icazə verir. Yeri gəlməşən, bu siyahıda başqa insanlar da var. Siyahı kiçikdir, lakin sorrosçular ardıcıl olaraq bu insanları hakimiyyətdən uzaqlaşdırmaq qərarına gəliblər”.

Politoloq Argiştı Kiviryan Ermənistan mətbuatının müsahibəsində deyib ki, Paşinyan mövqelərini itirir, Simonyan hakimiyyətə can atır: “Son günlərin hadisələri göstərdi ki, hökumət daxilində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə üsyan” var. Düşünürəm ki, baş verənlər sırf daxili siyasi məsələdir və dünya oyunçularının bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, gözənilən proses idi və biz hökumət daxilində aşkar böhran görürük. Mən bir ildir bu haqda danışır am, erməni hökumətinin rəhbərliyində, rusların dediyi kimi, “gəmidə ü

Oxu, Şövkət, qoy səsin...

Düən görkəmli müğənni, Xalq artisti Şövkət Ələkbərovanın anım günü idi. Müğənninin vətəndən 31 il ötməsini baxmayaraq, ifa etdiyi mahnılar üreklərə yol taparaq yaddaşlarda əbədi həkk olunub.

Şövkət Ələkbərova o nadir şəxsiyyətlərdəndir ki, sağlığında özü haqqında xoş təəssürat, dünyasını dəyişəndən sonra isə xoş xatirələr qoyub. Bu isə insanın fəxr etdiyi ən yüksək zirvədir.

Bu gün bənzərsiz ifaları ilə könülləri fəth edən Şövkət Ələkbərovanın möhürünü qoyduğu mahnılar tələbələrini, tanınmış və gənc sənətcilərin ifasında yenidən səslənir. Onun ifasında dinlədiyimiz hər bir nəğmə harada səslənməsindən əslilə olmayaraq bu böyük sənətkarı xatırladı.

Dünyanın bir çox şəhərlərində uğurla çıxış edən Şövkət Ələkbərovanın repertuarına "Seğah", "Qatar", "Şahnaz" kimi muğamlar, Azərbaycan bəstəkarlarının və Orta Şərq xalqlarının mahnıları daxil idi.

"Dərələr", "Ağ çiçəyim", "Bir könül sındırmışam", "Gedək üzü küləyə", "Ağlaya-ağlaya", "Haradasan?", "Məhəbbət", "Tez gəl", "Süsan-sünbül", "Dəli Ceyran", "Ay qadasi", "Yar gəldi", "Kürdün gözəli", "Ceyran" və digər onlarca mahnı böyük sənətkarın ifasında möhürlənib.

Şövkət xanımın repertuarında olan mahnılarda söz, musiqi və ifa bir-birini tamamlıyaq, vəhdət təşkil edib. Elə buna görə də, müğənninin ifa etdiyi mahnılar ilk ifadan dinləyicilərin üreklərinə yol taparaq yaddaşlarda dərin iz buraxıb.

XQ

"Köhnə qitə" "Avro – 2024"ə hazırlaşır

Bu ilin yayında Almaniya ikinci dəfə Avropa futbol çempionatına evsahibliyi edəcək. Qitənin futbol üzrə yığma komandalarının yarışı bu ölkədə ilk dəfə 1988-ci ildə keçirilib. Açıliş oyunu iyunun 14-də Münhendə, final isə iyunun 14-də Berlində olacaq. Şübhə yoxdur ki, Avropanın 24 komandası çempionluq uğrunda olduqca gərgin mübarizə aparmalı olacaq.

Avropa çempionatının tarixi

Futbol üzrə Avropa Çempionatı Avropa Futbol Assosiasiyaları İttifaqı (UEFA) tərəfindən 1960-cı ildən hər 4 ildən bir, Dünya çempionatları yarışları arasında keçirilir. İlk turnir Fransada baş tutub və həmin yarışma Avropa Millətləri Kuboku adlanıb. Yarışın final mərhələsində 4 yığma komanda çıxış edib: SSRİ, Çexoslovakiya, Fransa və Yuqoslaviya. Yarışda uduzan komanda turniri tərk edirdi və ev sahibinin turnirdə birbaşa iştirak etmək imtiyazı yox idi.

1968-ci ildə Avropa Millətlər Kuboku rəsmi turnir kimi tanınır və həmin futbol üzrə Avropa çempionatı titulu alır. Turnirin finalı İtaliyada keçirilir və ev sahibi finalda qalib gələrək qızı medal qazanır.

İtaliyada keçirilən "Avro-1980" çempionatına qədər turnirin final mərhələlərində cəmi dörd komanda yarışdı. 1980-ci ildən 1992-ci ilə qədər çempionatın finalında artıq 8 ölkənin yığma komandası mübarizə apardı. 1996-cı ildən onların sayı 16-ya, 2016-cı ildən isə 24-ə qaldırıldı.

Beləliklə, Almaniya baş tutacaq "Avro-2024" futbol üzrə Avropa çempionatının 17-ci final mərhələsi olacaq.

Bu turnirə evsahibliyi etmək iddiasında olan ölkələr az deyildi. Məsələn, 2024 və 2028 Avropa çempionatlarının keçirilməsinə imkan olaraq Danimarka, İsveç, Norveç və Finlandiya iddialı idilər. Hətta Estoniya və Niderland da öz istəklərini bəyan etmişdilər. Buna baxmayaraq, bu ölkələrdən heç biri rəsmi olaraq sifariş verməyiblər.

"Avro-2024"ün təşkil edilməsi hüququna yalnız Almaniya və Türkiyə rəsmən iddialı olublar. Avropa çempionatına ev sahibinin seçilməsi mərasimi 2018-ci ilin sentyabrında keçirilib. Səsvərmədə UEFA İcraiyyə Komitəsinin 20 üzvündən 17-si iştirak edib və 17 səsle bu hüquq Almaniya-ya verilib. Türkiyənin lehinə 4 üzv səs verib, bir üzv bitərəf qalıb.

Beləliklə, "Avro-2024"ün bu il federativ respublikanın Berlin başda olmaqla 10 böyük şəhəri qəbul edəcək. Məlum olduğu kimi, ötən il dekabrın 2-də Həmburqun "Elb" filarmoniyasında "Avro-2024"ün final mərhələsinin püşkatma mərasimi keçirilib. Əvvəllər Futbol üzrə Dünya və Avropa çempionatlarının təsnifat mərhələsi seçmə qruplarda ikinci və üçüncü yerləri tutan komandalarda arasında play-off oyunları ilə başa çatdırıldı.

sistem fərqlidir – play-offa 2022/2023 UEFA Millətlər Liqası turnirindəki çıxışlarına görə vəsiqə qazanırlar. Play-off oyunları isə 2024-cü ilin mart ayının sonunda keçiriləcək.

Dekabrın 2-də keçirilən püşkatma mərasimində isə artıq komandaların hansı qruplarda mübarizə aparacağı məlum olub – hər birində 4 komanda olmaqla 6 qrup. 24 komandanın 21-i artıq məlumdur. Qalan 3 vəsiqənin sahibi 2022–2023 UEFA Millətlər Liqasının qrup mərhələsinin 12 qalibi arasında keçiriləcək play-off oyunlarında məlum olacaq.

Turnirin ev sahibi Almaniya, təbii ki, A qrupunda Şotlandiya, Macarıstan və İsveçə milliləri ilə birlikdə yer alıb. B qrupunda isə hazırda çempion titulu daşıyan İtaliya millisi İspaniya,

Xorvatiya və Albaniya milliləri ilə qarşılaşacaq. Bu qrupu mütəxəssislər də, elə azarkeşlər də haqlı olaraq "ölüm qrupu" adlandırırlar. Azərbaycan azarkeşlərinin uğurları üçün dua edəcəkləri Türkiyə millisi isə F qrupunda Portuqaliya və Çexiya komandalarına rəqib olacaq. Qrupun dördüncü komandası gələn ay Yunanıstan, Qazaxstan, Lüksemburq və Gürcüstan milliləri arasında keçiriləcək play-off oyunlarından sonra məlum olacaq.

"Avro-2024"ün final oyunu iyunun 24-də Berlində "Olimpiadion" arenasında keçiriləcək. Matç Bakı vaxtı ilə saat 22:00-da başlayacaq. Avropa çempionatının həlledici oyununa biletlər UEFA vasitəsilə satılacaq və qiymətlərin 95 avrodan başlayaraq 2 min avroya qədər olacağı ehtimal olunur.

Yeri gəlmişkən, təşkilat komitəsi bildirib ki, biletlərin bölüşdürülməsinin ilk mərhələsi başa çatıb. UEFA-nın məlumatına görə, bu mərhələdə 1,2 milyon biletdən 20 milyon sifariş verilib. Püşkatmadan sonra 1 milyon biletdən az sahiblərin çatdırılıb. Daha 500 min biletdə martda keçiriləcək play-off

Ev sahibi olan Almaniya millisi bu oyunlara çox ciddi hazırlaşır. Çünki komanda 2018 və 2022-ci il Dünya çempionatlarında çox bərabər oyunu ilə yadda qalıb. Belə ki, hər iki turnirdə Almaniya yığma komandası heç qrupdan belə çıxıb bilməmişdi. Hətta ötən il keçirilən yoldaşlıq görüşlərində çox uğursuz nəticələr sığmışdı. 2023-cü ildə bundestim bir təqvim ili ərzində öz antirekordunu təkrarladı – 11 matçda 3 qələbə, 2 heç-heçə və 6 məğlubiyyət. Həm də bu məğlubiyyətlər dünyanın futbol nəhəngləri hesab edilənlər Yaponiya, Türkiyə və Avstriya milliləri tərəfindən gəlib. Ona görə də "Avro-2024"də alman azarkeşlərinin öz millilərindən gözləntiləri böyükdür.

Kim nə qədər qazanacaq?

Bu Avropa çempionatında qaliblərin və iştirakçıların nə qədər qazanacağı da tamaşaçıların üçün maraqlı doğuran məsələlərdəndir. 2024-cü il Avropa çempionatının mükafat fondu 331 milyon avro təşkil edir. Turnirin bu mərhələsində iştirak edəcək hər bir milli komanda 9,25 milyon avro alacaq. UEFA hər matçda qələbəyə görə 1 milyon avro, heç-heçəyə 500 min avro verəcək. 1/8 finala vəsiqəni təmin edən komanda 1,5 milyon avroya sahib olacaq. 1/4 finala çıxan milli komanda 2,5 milyon avro, yarımfinala yüksələn yığma isə 4 milyon avro qazanacaq.

"Avro-2024"ün vitse-çempionunun hesabına 5 milyon avro, çempionun hesabına isə 8 milyon avro köçürüləcək. Avropa çempionunun mükafatının məbləği, əgər qrup turirində də bütün rəqiblərinə qalib gəlsə, ümumilikdə 28,25 milyon avro təşkil edəcək.

Bəs çempion kim olacaq?

"Avro-2024" yarışmasının əsas favoritləri kimi Fransa və İngiltərə milliləri göstərilir. Fransızlar 2018-ci ildə Rusiyada keçirilən Dünya Çempionatının qalibi oldular və 4 il sonra – 2022-ci il Qətərdə finala yüksələlər də, penallaşmada argentinallara məğlub oldular. İngilislər də 2021-ci ildə keçirilən "Avro-2020"nin finalına vəsiqə qazandırlar, lakin onlar da doğma "Uembli" stadionunda penallaşmada İtaliya millisindən məğlubiyyətin acısını yaşamağa məcbur oldular.

"Favoritlər üçlüyü"nü Almaniya millisi tamamlayır. Ev sahiblərinin dördüncü dəfə Avropa çempionu olması o qədər də real görünmür, lakin fikirləşəndə ki, bu, futboldur, o zaman heç nəyin istisna olmadığını etiraf etməli olursan.

İlqar ÇAYRUDLU XQ

SAĞLAMLIQ

Tənhalıq beyni çeynəyir

Alimlər tənhalıqla beynin boz maddəsinin kicilməsi arasında əlaqəni tapıblar. Araşdırmalarla bu fərqi, xüsusilə, kişilərdə olduğu müəyyən edilib. Beynin boz maddəsi əsasən neyronal hüceyrələr, dentritlər və aksonlardan ibarətdir. Bu maddə ətrafdan alınan informasiyanın qəbulu və interpretasiyasına cavabdehdir.

Bu tədqiqatda 9 min kişi və qadının beyni barədə məlumatlar təhlil edilib. Onlara beynin MRT müayinəsi olub. Alınan nəticələrə əsasən, depressiyadan əziyyət çəkən insanlar 2 qrupa bölünüb. Qruplar arasında tənhalıq 2 əsas sual əsasında müəyyən edilib: "Özünü təz-təz təna hiss edirsinizmi?" və "Doğmaldan kiməsə etibar edirsinizmi?"

Nəticələr göstərib ki, depressiyada olan kişilərdə boz kütlənin həcmi daha az olub.

Əldə olunan məlumatlar göstərib ki, tənhalıq, güvensizlik kişilərin beyninə daha neqativ təsir göstərir. Onların sosiallaşması xüsusilə vacibdir. Sosial

münasibətlər orta yaşlı kişilərin depressiyaya düşməsinin qarşısını alır.

Z.HÜSEYNLI XQ

Kino

"Avatar"ın üçüncü mövsümü

"Avatar" filminin üçüncü mövsümünün nümayiş tarixi açıqlanıb. Kanadalı rejissor Ceyms Kameronun çəkdiyi ekran əsərinin premyerası 2025-ci ildə keçiriləcək.

Filmə rolları tanınmış və gənc aktyorlar canlandırılıb. Qeyd edək ki, "Avatar: Su Yolu" filmi qlobal kassada 2,3 milyard dollardan çox gəlir əldə edib.

XQ

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

"Xalq qəzeti"nin baş redaktoru Əflatun Amaşov Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə anası

NAZLI XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Professor Mübariz Səferov və Həsən Həsənov Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə anası

NAZLI XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sabir və Tənzilə Rüstəmhanlılar Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə anası

NAZLI XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Xalq şairi Vahid Əziz Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə anası

NAZLI XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin rəhbərliyi, professor-müəllim heyəti və bütün kollektivi Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə, Azərbaycan Respublikası Dövlət Miqrasıya Xidməti rəisinin birinci müavini Vəli Nağıyevə və ADPU-nun beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, professor Mahirə Hüseynovaya anaları

NAZLI XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun rəhbərliyi və kollektivi Nağıyevlər ailəsinə anaları

NAZLI XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

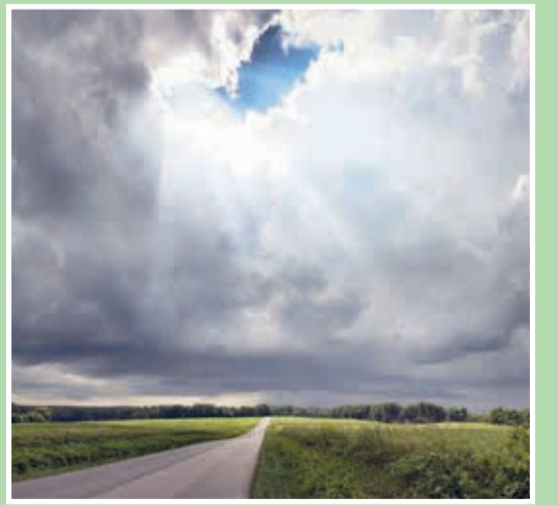
HAVA

Yağmursuz və dumanlı günlər davam edir

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin verdiyi məlumata əsasən, fevralın 8-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Mülayim cənub-qərb küləyi əsəcək. Gecə 5-9°, gündüz 15-20° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 758 mm civə sütunu, nisbi rütubət 50-60 faiz olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında, əsasən yağmursuz keçəcək. Arabir duman olacaq. Mülayim qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 2-6°, gündüz 15-20° isti, dağlarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 5-10° isti olacaq.

Q.QASIMOV XQ

BAŞ REDAKTOR

ƏFLATUN AMAŞOV

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Qəbul şöbəsi: 493-24-75
Məsul katib: 493-61-02
Texniki şöbə: 493-59-64Mühasibatlıq: 498-85-29
E-mail: xalqqazeti@gmail.com
info@xalqqazeti.az

+994(51) 280-16-44

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜN VANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273İNDEKS 0282
TİRAJ 3455
SİFARIŞ 286
QIYMƏTİ 60 qəpikNövbətçi redaktor
Tahir AYDINOĞLU
Çapa imzalanmışdır
00:00